

**Národný program reforiem
Slovenskej republiky
2011 – 2014**

apríl 2011

Obsah

POLITICKÉ ZÁVÄZKY VLÁDY SR	3
ÚVOD	4
1 PRIORITY NPR SR	5
2 INŠTITUCIONÁLNE ZABEZPEČENIE STRATÉGIE EURÓPA 2020 V SR	6
3 USKUTOČNENÉ HLAVNÉ OPATRENIA	7
4 MAKROEKONOMICKÁ A FIŠKÁLNA POLITIKA	9
4.1 MAKROEKONOMICKÝ RÁMEC A STREDNODOBÁ PROGNÓZA.....	9
4.2 FIŠKÁLNA POLITIKA A VEREJNÉ FINANČIE	11
5 ENVIRONMENTÁLNA UDRŽATEĽNOSŤ A ENERGETIKA	16
6 ŠTRUKTURÁLNE PRIORITY NPR SR.....	18
6.1 VZDELÁVANIE, VEDA A INOVÁCIE	19
6.1.1 REGIONÁLNE ŠKOLSTVO	20
6.1.2 VYSOKÉ ŠKOLSTVO A VEDA.....	22
6.1.3 ĎALŠIE VZDELÁVANIE.....	23
6.1.4 INOVÁCIE.....	24
6.2 ZAMESTNANOSŤ A SOCIÁLNA INKLÚZIA.....	24
6.2.1 ZAMESTNANOSŤ	25
6.2.2 SOCIÁLNA INKLÚZIA.....	26
6.3 PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE	27
6.4 TRANSPARENTNÉ PROSTREDIE A VYMOŽITEĽNOSŤ PRÁVA	31
6.5 ZDRAVIE.....	32
6.5.1 DOSTUPNOSŤ ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI A INFORMOVANOSŤ	33
6.5.2 LIEKOVÁ POLITIKA	33
6.5.3 POSKYTOVATELIA A TRH S POISTENÍM	34
PRÍLOHA Č. 1 – NÁRODNÉ CIELE STRATÉGIE EURÓPA 2020	36
PRÍLOHA Č. 2 – HARMONOGRAM ÚLOH.....	40
PRÍLOHA Č. 3 – INTEGROVANÉ USMERNENIA STRATÉGIE EURÓPA 2020.....	44

Politické záväzky vlády SR

Vláda SR sa v nasledujúcich dvanástich mesiacoch zaväzuje prijať nasledujúce kľúčové opatrenia:

Reforma dôchodkového systému

Cieľom vlády je nasmerovať Slovensko zo skupiny vysokorizikových krajín, kde sa momentálne nachádza podľa posledného hodnotenia dlhodobej udržateľnosti verejných financií zo strany Európskej komisie, do skupiny krajín s nízkym rizikom dlhodobej udržateľnosti. V rámci prvého dôchodkového piliera sa posilní solidárnosť a bude zavedený automatický stabilizačný mechanizmus, ktorý bude zohľadňovať aktuálny demografický vývoj. To znamená, že samotné politiky bez zmeny budú zahŕňať automatické stabilizátory. V druhom pilieri sa dobrovoľná účasť novovstupujúcich na trh práce zmení na povinnú s možnosťou vystúpenia v rámci limitovaného časového obdobia. Zároveň sa zmenia pravidlá, aby klienti mohli benefitovať z vyšších výnosov.

Zákon o rozpočtovej zodpovednosti

Vláda SR v rámci sprísnenia národného fiškálneho rámca zabezpečí prostredníctvom prijatia nového zákona o rozpočtovej zodpovednosti, aby rozpočtová politika bola zodpovedná voči budúcim generáciám a pôsobila proticyklicky. Nový zákon bude obsahovať šesť základných stavebných kameňov: (1) väčší dôraz na stavové veličiny, konkrétne na čisté bohatstvo štátu s cieľom posilniť transparentnosť verejných financií, (2) horný limit na hrubý dlh verejnej správy stanovený pod úrovňou 60 % HDP, (3) agregátne výdavkové limity, (4) prísnejšie pravidlá pre samosprávy, (5) pravidlá pre zverejňovanie údajov a (6) nezávislú radu pre rozpočtovú zodpovednosť.

Reforma daňovo – odvodového systému

Reforma daňovo-odvodového systému zvýši jeho efektívnosť a zníži administratívne zaťaženie daňovníkov. Bude zavedený jednotný vymeriavací základ pre poistné na sociálne a na zdravotné poistenie ako nevyhnutný predpoklad pre zjednotenie výberu daní, cla a odvodov v jednej spoločnej inštitúcii, ktorý bude totožný s daňovým základom. Bude zavedený jednotný formulár pre priznanie dane z príjmov fyzickej osoby, poistného na sociálne a na zdravotné poistenie.

Reforma zákonníka práce

Reforma zákonníka práce posunie Slovensko medzi desať krajín s najflexibilnejšou legislatívou v OECD. Podporí tvorbu pracovných miest, ktoré krajina potrebuje, najmä pre niektoré znevýhodnené skupiny. Zvýši sa flexibilita pravidiel regulujúcich zamestnávanie zamestnancov s trvalým pracovným pomerom vrátane súvisiacich nákladov. Na základe dohody medzi zamestnávateľom a zamestnancom bude možná voľba vhodnej kombinácie medzi výpovednou lehotou a vyplácaním odstupného jednotlivých zamestnancov. Uvoľnenie pravidiel pre úpravu pracovného času zvýši flexibilitu pri prispôsobovaní ekonomickým podmienkam, ako aj potrebám jednotlivých pracujúcich.

Zníženie administratívnej záťaže

Vláda SR si dala za cieľ zlepšiť podnikateľské prostredie tak, aby sa Slovensko do roku 2020 umiestnilo v prvej pätnástke rebríčka Svetovej banky Doing Business. V najbližších dvanástich mesiacoch implementuje opatrenia zamerané na znižovanie bariér v podnikaní, stabilizáciu právneho prostredia a rozšírenie služieb e-Governmentu. Základné imanie na založenie podniku bude pre vybrané typy právnických osôb znížené a registračné lehoty pre malé podniky budú skrátené. Dobudovanie a sfunkčnenie siete jednotných kontaktných miest zlepší komunikáciu fyzických aj právnických osôb so štátom. Zníženie administratívnej záťaže prispeje k tvorbe pracovných miest.

Opatrenia na boj proti korupcii a zvýšenie transparentnosti

Príjmu sa nové opatrenia na zvýšenie transparentnosti a boj proti korupcii. Zmluvy, ktoré sa týkajú využívania verejných financií, sú platné až po uverejnení na internete. Zjednodušenie a elektronizácia súdництва posilní transparentnosť. Všetky rozhodnutia súdov, vrátane ich odôvodnení, budú publikované na internete. Výberové konanie pre nových sudcov bude upravené na zabezpečenie transparentného a férového procesu pre všetkých uchádzačov.

Úvod

Národný program reforiem SR 2011 - 2014 (NPR SR) obsahuje opatrenia, ktoré bude vláda SR realizovať počas volebného obdobia do polovice roku 2014 v rámci spoločnej stratégie Európa 2020. Prináša súbor opatrení nevyhnutných pre posilnenie oživenia hospodárstva z krátkodobého hľadiska a rast kvality života v strednodobom horizonte. Opatrenia spadajú do dvoch nasledujúcich oblastí:

- fiškálna konsolidácia v záujme zlepšenia makroekonomickej stability,
- štrukturálne reformy zvyšujúce ekonomický rast, zamestnanosť a kvalitu života.

Cieľom stratégie Európa 2020 je zabezpečenie trvalo udržateľného ekonomického rastu a tvorby pracovných miest vrátane prekonania ekonomickej krízy. Napriek tomu, že štrukturálne politiky patria do kompetencie jednotlivých členských štátov, určitá miera synchronizácie štrukturálnych politík prináša pozitívne efekty jednotlivým členským štátom. Prepojenosť ekonomík EÚ je v súčasnosti vysoká, čo platí obzvlášť pre členov eurozóny.

Základný rámec pre tvorbu štrukturálnych politík tvoria integrované usmernenia EÚ spolu s piatimi hlavnými cieľmi, ktorými sa majú riadiť opatrenia členských štátov. Na základe cieľov stanovených Európskou radou pre celú EÚ si členské štáty stanovili svoje národné ciele, v ktorých zohľadňujú národnú situáciu. Vláda SR považuje kvantifikovateľné ukazovatele za dôležitý nástroj pre tvorbu a vyhodnocovanie politík a definovala si nad rámec požiadaviek EÚ aj vlastné národné ciele s dôrazom na (1) pokrytie všetkých priorit dôležitých pre zvýšenie ekonomického rastu, zamestnanosti a kvality života na Slovensku a (2) meranie výsledkov, nie vstupov alebo výstupov verejnej politiky.

V prvej kapitole materiál definuje prioritné oblasti NPR SR identifikované najmä na základe analýzy HDP a odporúčaní EK. Druhá kapitola prezentuje inštitucionálne zabezpečenie stratégie Európa 2020 v podmienkach SR. Tretia kapitola ponúka prehľad najdôležitejších opatrení, ktoré sa realizovali na Slovensku od volieb v júni 2010. Vo štvrtej kapitole je uvedená strednodobá makroekonomická prognóza a fiškálny rámec. Táto časť zahŕňa aj reformy v oblasti daní a odvodov a opatrenia zamerané na dlhodobú udržateľnosť verejných financií. Piata kapitola sa venuje environmentálnej udržateľnosti a energetike a prezentuje zámery s cieľom znížiť emisie skleníkových plynov a energetickú náročnosť hospodárstva. Kľúčová šiesta kapitola obsahuje plán reforiem v piatich prioritných oblastiach: (1) vzdelávanie, veda a inovácie, (2) zamestnanosť a sociálna inklúzia, (3) podnikateľské prostredie, (4) transparentnosť a vymožiteľnosť práva, (5) zdravie, s uvedením národných cieľov, ktoré si vláda SR stanovuje dosiahnuť. Ich hlavnou motiváciou je merať výsledky politík, nie vstupy alebo výstupy. Príloha obsahuje zoznam štrukturálnych indikátorov s ich cieľovými hodnotami pre rok 2020 a detailný harmonogram úloh vyplývajúcich z definovaných opatrení, ktorého cieľom je jasný a transparentný monitoring plnenia.

V súčasnosti prebiehajú na úrovni Európskej komisie diskusie o politike súdržnosti po roku 2013. Vláda SR sa plne stotožňuje s prioritami stratégie EÚ 2020 a s ohľadom na špecifiká SR akcentuje do budúceho programovacieho obdobia tie, ktoré sú kľúčové pre rozvoj slovenskej ekonomiky a vyžadujú si značné finančné prostriedky: (1) základná infraštruktúra, (2) ľudské zdroje, zamestnanosť a sociálna inklúzia, (3) veda, výskum a inovácie s dôrazom na zelený rast.

Dokument je rozpracovaním programového vyhlásenia vlády SR. Do procesu prípravy NPR SR boli zapojení predstavitelia hospodárskych, sociálnych a regionálnych partnerov, ako aj Národná rada SR. Financovanie navrhovaných opatrení bude zaistené v rámci stanovených rozpočtových kapitol a je v plnom súlade s Rozpočtom verejnej správy na roky 2011 - 2013 a Programom stability SR 2011 - 2014. Materiál bude každoročne aktualizovaný v súlade s harmonogramom tzv. európskeho semestra.

1 Priority NPR SR

Európska rada vyzvala členské štáty, aby vo svojich národných programoch reforiem identifikovali svoje najdôležitejšie makro-štrukturálne prekážky rastu a navrhli politiky na ich odstraňovanie s cieľom zabezpečiť vhodné podmienky pre udržateľný a vyvážený rast a zamestnanosť v budúcnosti.

Identifikácia priorít NPR SR bola uskutočnená na základe porovnania dekompozície HDP medzi Slovenskom a priemerom krajín EÚ 15. Priority však zohľadňujú aj ďalšie faktory, ktoré nemusia nevyhnutne zvyšovať HDP, ale prispievajú k vyššej kvalite života. Vláda SR zohľadnila aj odporúčania Európskej komisie, ktoré sú konzistentné s mnohými odporúčaniami OECD a MMF. Detailná analýza je súčasťou Národného programu reforiem SR 2010.

Opatrenia reagujú aj na odporúčania z Ročného prieskumu rastu, v ktorom Európska komisia v rámci „európskeho semestra“ posúdila hlavné ekonomické výzvy EÚ a stanovila prioritné opatrenia na ich riešenie. Na základe uvedenej analýzy a odporúčaní si vláda SR stanovila nasledujúce priority štrukturálnych politík:

- **zdravé a udržateľné hospodárenie štátu,**
- **nulovú toleranciu korupcie a zabezpečenie prístupu k spravodlivosti,**
- **dostatok pracovných príležitostí, ktoré znižujú sociálne riziká,**
- **motivujúce podnikateľské prostredie,**
- **vzdelaných ľudí a inovatívnu spoločnosť,**
- **prístup ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti.**

Uvedené priority sú totožné s prioritami programového vyhlásenia vlády, ktorého cieľom je udržateľne a merateľne zvyšovať kvalitu života na Slovensku. Vláda SR považuje za dôležité brať na zreteľ aj environmentálnu udržateľnosť, s dôrazom na zníženie emisií skleníkových plynov a energetickej náročnosti hospodárstva. Dôležitosť kvality životného prostredia sa zvyšuje, a preto je dôležité, aby hospodárska politika, najmä pri veľkých projektoch brala viac do úvahy aj environmentálne náklady.

Politická vôľa realizovať štrukturálne reformy je kľúčovou podmienkou ich úspešnosti. Vláda SR sa v tomto materiáli zaväzuje ich realizovať. Pre kvalitné riešenia sú ale rovnako potrebné odborné kapacity, ktoré tieto reformy pripravujú. Vláda SR bude presadzovať posilnenie inštitucionálneho rámca s primeraným odborným a analytickým zázemím, ktoré bude generovať kvalitné a analyticky podložené návrhy opatrení.

Európska komisia: Makro-štrukturálne prekážky rastu v SR

- *Znížiť vysoký štrukturálny deficit a zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť verejných financií vzhľadom na starnutie populácie.*
- *Zabezpečiť presun verejných výdavkov do oblastí podporujúcich rast vrátane vzdelávania, výskumu, vývoja a investícií do infraštruktúry.*
- *Vykonať potrebné reformy pre zabezpečenie lepšej kvality verejných financií, a najmä zabezpečiť, aby dodatočné výdavky v oblasti vzdelávania, výskumu a vývoja boli využívané efektívne.*
- *Zabezpečiť mzdovú a cenovú rovnováhu pre udržanie konkurencieschopnosti, pri ďalšom zlepšovaní podnikateľského prostredia.*
- *Zabezpečiť plné využitie potenciálu pracovnej sily hospodárstva, zameraním sa na dlhodobo nezamestnaných a marginalizované skupiny.*

2 Inštitucionálne zabezpečenie stratégie Európa 2020 v SR

Vláda SR reflektovala vývoj v koordinácii hospodárskych politík členských štátov na úrovni EÚ vo forme posilnenia agendy štrukturálnych reforiem a určila za koordinátorov stratégie Európa 2020 v podmienkach Slovenskej republiky predsedníčku vlády a podpredsedu vlády a ministra financií.

Pri príprave a do realizácie Národného programu reforiem SR sú primárne zapojení aj 1. podpredseda vlády a minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, podpredseda vlády a minister práce, sociálnych vecí a rodiny, minister školstva, vedy, výskumu a športu, minister hospodárstva, minister životného prostredia, ministerka spravodlivosti a minister zdravotníctva. Ostatní ministri, splnomocnenci vlády a zástupcovia ostatných orgánov štátnej správy sa podieľajú na plnení stratégie v rámci spolupráce vo vybraných oblastiach.

Množstvo programových priorít vlády v tejto oblasti vyžaduje úzku spoluprácu dvoch a viacerých ministerstiev. Preto bol zriadený post splnomocnenca vlády pre vedomostnú ekonomiku, ktorý koordinuje tvorbu a realizáciu tých politík orgánov verejnej správy, ktoré vplyvajú na celkový rozvoj vedomostnej ekonomiky s cieľom zabezpečovať medzi nimi súlad a synergie.

Implementácii Národného programu reforiem SR môže napomôcť aj novozriadená Ministerská rada vlády SR, ktorá prerokúva návrhy opatrení a úloh, ktoré sú politickou prioritou vlády Slovenskej republiky. Taktiež bude koordinovať súčinnosť rezortov pri realizácii vládnych priorít.

Posilnenie kapacity štátu a zvýšenie kvality fungovania verejnej správy bude zohrávať kľúčovú úlohu pre realizáciu úspešných reforiem. Vláda SR bude preto presadzovať posilnenie inštitucionálneho rámca s primeraným odborným a analytickým zázemím, ktoré bude generovať kvalitné a analyticky podložené návrhy opatrení. Najmä na kľúčových ekonomických a sociálnych ministerstvách (Ministerstve školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstve hospodárstva SR, Ministerstve životného prostredia SR, Ministerstve dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR a Ministerstve zdravotníctva SR) a Úrade vlády SR budú posilnené kapacity, ktorých úlohou bude analytické rozpracovanie navrhovaných opatrení, ich prepojenie na rozpočet, monitoring a hodnotenie. Vláda SR prehodnotí platový rámec vo verejnom sektore s dôrazom na výkon a pravidlá zamestnávania vo verejnom sektore s cieľom budovania kapacít štátu.

Koordinátori stratégie zapojili do prípravy Národného programu reforiem SR aj predstaviteľov hospodárskych, sociálnych a regionálnych partnerov okrem štandardných postupov aj na pracovnej úrovni formou priamych stretnutí s ich predstaviteľmi. Partneri sú zapojení do procesu aj prostredníctvom rôznych neformálnych fór, ako sú napríklad konferencie a semináre. Partneri vrátane akademickej sféry a organizáciami zastupujúcimi občiansku spoločnosť budú oslovení pri samotnej realizácii, monitorovaní a hodnotení realizácie úloh Národného programu reforiem SR.

3 Uskutočnené hlavné opatrenia

Nasledujúca kapitola obsahuje prehľad najdôležitejších opatrení, ktoré sa realizovali na Slovensku od volieb v roku 2010. Cieľom nie je vyčerpávajúco vymenovať všetky opatrenia a úlohy, ktoré vláda SR uskutočnila, ale zamerať sa na tie, ktorých výsledky najviac prispievajú k hospodárskemu rastu, tvorbe pracovných miest a vyššej kvalite života v SR.

Fiškálna konsolidácia

Znižovanie deficitu je v strednodobom horizonte sústredené najmä do roku 2011, kedy sa realizujú úsporné opatrenia v celkovej sume 1,8 mld. eur, čo je 2,5 % HDP. Opatrenia sa dotýkajú príjmovej aj výdavkovej strany rozpočtu, pričom ich väčšia časť je zameraná na výdavky. Vláda zoštíhlila štátnu správu znížením výdavkov na chod štátu o 10 % (13 % v reálnom vyjadrení), vrátane zníženia platov členov vlády, poslancov a ostatných ústavných činiteľov. Dôležitým rozhodnutím pre fiškálnu konsolidáciu z dlhodobého hľadiska bol ústup od masívneho zadlžovania cez diaľničné PPP projekty. Vláda SR vo väčšej miere využije na financovanie dopravnej infraštruktúry lacnejšie pôžičky štátu a zdroje z fondov EÚ, PPP budú len doplnkovým zdrojom financovania. Viac detailnejších informácií je uvedených v kapitole Makroekonomická a fiškálna politika a v Programe stability SR 2011 - 2014.

Vyššia transparentnosť pri nakladaní s verejnými zdrojmi

Vláda SR zaviedla pravidlá pre transparentné a hospodárne nakladanie s verejným majetkom a s verejnými prostriedkami. Zmluvy organizácií verejnej správy a obcí, ako aj zmluvy týkajúce sa verejných prostriedkov, sú účinné až dňom nasledujúcim po dni ich zverejnenia. Verejné obstarávanie vo verejnej správe sa od 1.1.2011 realizuje prevažne elektronickými aukciami. Vláda SR taktiež posilnila transparentnosť trhu so zdravotnou starostlivosťou a informovanosť pacienta zavedením povinnosti zverejňovať všetky zmluvné vzťahy poisťovní s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti vrátane zmlúv za poskytnutú zdravotnú starostlivosť, v užívateľsky prijateľnej podobe na internete.

Podpora zamestnania opatreniami na trhu práce

Vláda SR prijala viaceré zmeny v aktívnych politikách trhu práce. Zlepšila sa prehľadnosť systému aktívnych opatrení zrušením štyroch protikrizových opatrení, o ktoré nebol záujem na trhu práce. Taktiež sa predĺžila účinnosť protikrizového príspevku zamestnávateľovi a zamestnancovi na podporu udržania zamestnanosti do konca roku 2011 a zaviedol sa nový príspevok na podporu regionálnej a miestnej zamestnanosti.

Zosúladenie rodinného života a práce

Vláda SR podporila zamestnávanie rodičov v období výchovy maloletých detí umožnením poberania rodičovského príspevku počas vykonávania zárobkovej činnosti a úpravou príspevku na starostlivosť o dieťa od začiatku roka 2011. Zmenou zákona sa odstránili legislatívne prekážky, ktoré bránili rodičom pracovať počas poberania rodičovského príspevku a výber starostlivosti o dieťa sa ponechal na rodičovi. Zvýšila sa tak motivácia rodičov pracovať aj za mzdu, ktorá nie je výrazne vyššia než príspevok, na ktorý tým v minulosti strácali nárok. Dĺžka trvania materskej dovolenky sa predĺžila o 6 týždňov na 34 týždňov a zlepšilo sa postavenie zamestnancov pri návrate po materskej a rodičovskej dovolenke. Od 1. januára 2011 sa taktiež zjednotila výška rodičovského príspevku pre všetkých poberateľov.

Podpora zamestnanosti v staršom veku a vyššia spravodlivosť v dôchodkoch

Zvýšila sa adresnosť a spravodlivosť systému predčasného dôchodku. Poberať predčasný dôchodok môžu od 1. januára 2011 iba tí občania, ktorí nemajú príjem z výkonu zárobkovej činnosti (s výnimkou príjmu na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru), resp. nemajú povinné dôchodkové poistenie. Predčasný dôchodok je tak vyplácaný najmä tým, ktorí nemajú možnosť sa ďalej zamestnať a zvyšovať svoj príjem prácou. Uvedená zmena sa vzťahuje aj na predčasné starobné dôchodky priznané do konca roku 2010. Zvýši sa tým motivácia starších ľudí zotrvať na trhu práce do dovŕšenia dôchodkového veku. Vláda prijala zmeny aj v tzv. vianočnom príspevku pre dôchodcov. Posilnila sa solidárnosť príspevku a zmenšili rozdiely medzi najnižšími a najvyššími dôchodkami najmä zameraním príspevku na tých s najnižším príjmom.

Ochranný limit doplatkov na lieky pre dôchodcov a fyzické osoby s ťažkým zdravotným postihnutím

Vláda SR od apríla 2011 posilnila sociálnu ochranu najrizikovejších skupín v zdravotníctve zavedením obmedzenia na maximálnu výšku doplatkov za lieky pre vybrané skupiny poistencov, dôchodcov a fyzické osoby s ťažkým zdravotným postihnutím. Zdravotná poisťovňa kompenzuje týmto pacientom do 90 dní od skončenia štvrťroka sumu, o ktorú doplatky za ich lieky prekročili limit doplatkov. Do limitu sa započítava najlacnejšia generická alternatíva. Pre dôchodcov predstavuje limit 45 eur a pre ťažko zdravotne postihnutých 30 eur štvrťročne. Zabráni sa tým vysokým doplatkom na zdravotnú starostlivosť u týchto sociálne slabších skupín.

Degresívna obchodná prirážka na lieky dodávané do nemocníc

Degresívna obchodná prirážka, teda pravidlo postupne znižujúcej sa výšky percentuálnej obchodnej prirážky distribútora a verejnej lekárne pri postupne zvyšujúcej sa cene lieku, pre lieky dodávané do nemocničných lekární je opätovne zavedená s účinnosťou k 1. 10. 2010. Očakávaná úspora verejných zdrojov na základe tohto opatrenia bola vyčíslená na približne 10 miliónov eur ročne.

Zavádzanie digitálnych učebníc a posilnená výučba angličtiny

Vo februári 2011 bola spustená testovacia prevádzka projektu digitálnych učebníc matematiky, fyziky, chémie, biológie a prírodovedy. Obsah digitálnych učebníc Planéta vedomostí tvorí približne 30 000 vzdelávacích materiálov. Do pilotného projektu sa zapojilo najmenej 300 základných a stredných škôl vo všetkých krajoch Slovenska. V prípade úspešnosti projektu digitálneho obsahu vláda SR sprístupní digitálne učebné texty od 1. septembra 2011 celoplošne všetkým základným a stredným školám na Slovensku a rozšíri digitalizované učivo o ďalšie predmety. Lepšie predpoklady pre uplatnenie absolventov na trhu práce prinesie novela školského zákona, ktorá zaviedla angličtinu ako povinný cudzí jazyk od 1. septembra 2011. Anglický jazyk sa bude povinne učiť od tretieho ročníka základnej školy a v prípade úspešnej realizácie sa v budúcnosti posunie výučba angličtiny už do druhého, prípadne aj do prvého ročníka.

Program revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí a krajiny

Vláda SR schválila v októbri 2010 program revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí a krajiny. Program vytvára podmienky pre spoločensky užitočné a ekonomicky efektívne fungovanie komplexného a integrovaného systému opatrení pre zabezpečenie prevencie pred povodňami. Vláda SR alokovala na tento program približne 34 mil. eur na obdobie rokov 2010 až 2011. Pri realizácii projektu sa zároveň systémovo vytvoria nové pracovné príležitosti. Nadviaže sa na zavedenie príspevku na podporu zamestnanosti na realizáciu opatrení na ochranu pred povodňami a na riešenie následkov mimoriadnej situácie.

4 Makroekonomická a fiškálna politika

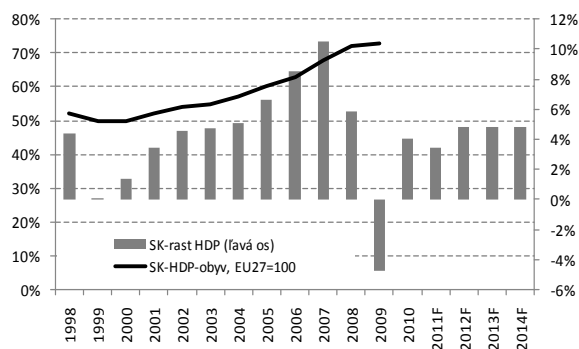
Stabilnú makroekonomickú a fiškálnu politiku považuje vláda SR za základný predpoklad zdravého vývoja ekonomiky a rastu kvality života. Nasledujúca kapitola obsahuje základný makroekonomický a fiškálny rámec, ako aj opatrenia na zabezpečenie zdravého a udržateľného vývoja verejných financií.

4.1 Makroekonomický rámec a strednodobá prognóza

Ekonomický vývoj na Slovensku v roku 2010

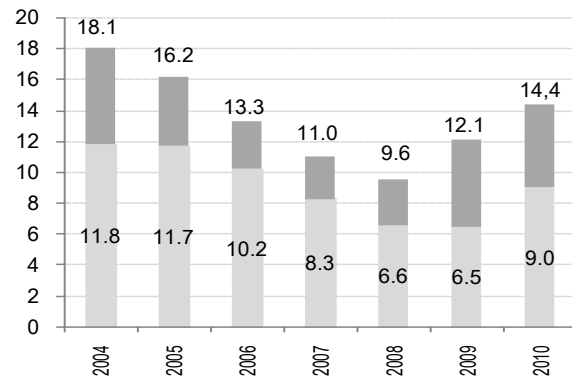
Obrat globálneho ekonomického vývoja v roku 2010 priniesol pre slovenskú ekonomiku pomerne výrazné oživenie ekonomického rastu. Výkonnosť ekonomiky SR sa v roku 2010 zvýšila reálne o 4 %, čím vymazala takmer väčšinu prepadu z krízového roku 2009. Po výraznom poklese o takmer 8 % v prvom štvrtroku roka 2009, rástlo HDP nepretržite v každom štvrtroku, v priemere o viac ako o 1 %, čím sa ekonomika SR zaradila medzi najrýchlejšie rastúce ekonomiky EÚ. Z produkčnej strany bol rast ťahaný najmä akceleráciou výroby v priemysle v odvetviach senzitivných na hospodársky cyklus (automobilový, elektrotechnický a strojársky priemysel), zo služieb finančným sprostredkovaním a nehnuteľnosťami a ostatnými službami. Z hľadiska štruktúry dopytu k rastu ekonomiky Slovenska prispeli predovšetkým čistý export, zásoby a fixné investície. Na druhej strane, nepriaznivá situácia na trhu práce vyústila do pokračovania poklesu domácej spotreby.

Rast HDP v SR, HDP na obyvateľa SR vs. EÚ 27 (PKS)

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné prepočty

Vývoj miery nezamestnanosti (v %) a vývoj miery dlhodobej nezamestnanosti (v %)

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné prepočty

Kým ekonomika sa postupne stabilizuje, trh práce SR zostáva aj v roku 2010 výrazne ovplyvnený dôsledkami krízy. V tomto roku prišlo o prácu ďalších 30 tisíc osôb, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom znížilo zamestnanosť (podľa metodiky ESA) o 1,4 %. Vývoj zamestnanosti síce naznačuje postupnú stabilizáciu, jej úroveň však zostáva hlboko pod predkrízovými úrovňami. To sa odráža aj na vývoji miery nezamestnanosti, ktorá v roku 2010 vzrástla na úroveň 14,4 %. Kríza navyše naďalej prehĺbuje problém dlhodobej nezamestnanosti, keď sa podiel dlhodobo nezamestnaných na celkovej nezamestnanosti v roku 2010 zvýšil a dosiahol 59,4 %.

Inflačný vývoj na Slovensku bol v roku 2010 aj naďalej ovplyvnený vývojom vonkajšieho prostredia, ktorý spomalil úroveň miery importovanej inflácie. K zníženiu priemernej miery inflácie (v metodike HICP) na 0,7 % prispel priaznivo aj pokles jednotkových nákladov práce. Rastúci trend na konci roka 2010 bol ovplyvnený predovšetkým zvyšujúcimi cenami ropy, k čomu prispelo okrem globálneho oživenia aj uvoľňovanie menovej politiky USA a nárastom cien potravín v dôsledku zlej úrody doma aj vo svete. Napriek tomu však bola koncoročná miera inflácie druhá najnižšia v eurozóne.

Strednodobá prognóza vývoja ekonomiky pre roky 2011 - 2014

Ostatná oficiálna prognóza MF SR z februára 2011 odráža zlepšenie očakávaní o vývoji externého prostredia v rokoch 2011 a 2012. Exportná výkonnosť ekonomiky bude navyše v najbližších dvoch rokoch ťažiť z vybudovania ohlásených nových produkčných kapacít v automobilovom a elektrotechnickom priemysle. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa v roku 2011 očakáva mierne pomalší rast na úrovni 3,4 %, predovšetkým v dôsledku konsolidácie verejných financií. Plánované zníženie deficitu zo 7,8 % v roku 2010 na 4,9 % v roku 2011 si vyžaduje fiškálne opatrenia na úrovni 2,5 %, keďže deficit by v roku 2011 pri nezmenených politikách dosiahol úroveň 7,4 %. Z hľadiska negatívneho dopadu na ekonomický rast bude výrazné zníženie deficitu tlmené očakávaným vyšším čerpaním EÚ fondov, čo čiastočne zmierni nepriaznivý vplyv konsolidácie na spotrebu vlády a investície. Vplyv konsolidácie verejných financií na rast HDP v roku 2011 sa odhaduje na -0,5 p. b. V nasledujúcich rokoch by mal rast HDP akcelerovať a dosiahnuť relatívne vysokú hodnotu 4,8 %, pričom by jeho štruktúra mala byť rovnomerne ťahaná zahraničným, ako aj domácim dopytom.

Zamestnanosť (podľa metodiky ESA95) by mala v roku 2011 vzrásť o 0,3 %, pričom jej vývoj negatívne ovplyvní prepúšťanie vo verejnej správe a štátnych podnikoch. Otvorenie pracovného trhu v Nemecku a Rakúsku spolu s globálnym oživením však pozitívne prispieje k rastu zamestnanosti Slovákov v zahraničí. Zhoršenie vývoja zamestnanosti sa odrazilo aj na prognóze vývoja nezamestnanosti, ktorá by v roku 2011 mala iba mierne klesnúť na 13,9 %. Miera nezamestnanosti nedosiahne predkrízové úrovne ani ku koncu prognózovaného obdobia.

Rast cien (v metodike CPI) o 3,5 % v roku 2011 je ovplyvnený vyššími cenami potravín, energií a príjmovými opatreniami fiškálneho balíčka, ktorého príspevok do zvýšenia cien sa odhaduje na úrovni 0,9 p. b. Do roku 2014 sa očakáva postupný nárast inflácie na priemernú úroveň 3,7 %, k čomu okrem zvýšenia dopytových tlakov prispieje aj dobiehanie cenovej úrovne SR ku krajinám EÚ. Napriek tomu sa však bude zvyšovať rast reálnych miezd až na 2,8 % v roku 2014.

Prognóza vybraných indikátorov vývoja ekonomiky SR (február 2011, v %)

Ukazovateľ	Skutočnosť	Prognóza			
	2010	2011	2012	2013	2014
HDP; reálny rast	4,0	3,4	4,8	4,8	4,8
Konečná spotreba domácností; reálny rast	-0,3	0,1	3,5	4,0	4,1
Tvorba hrubého fixného kapitálu; reálny rast	3,6	4,8	5,9	3,4	4,7
Export tovarov a služieb; reálny rast	15,8	8,1	10,0	10,7	10,9
Import tovarov a služieb; reálny rast	14,3	5,7	9,0	9,5	10,7
Priemerná mesačná mzda za hospodárstvo; nom. rast	3,2	3,7	5,8	6,0	6,6
Priemerná mesačná mzda za hospodárstvo; real. rast	2,2	0,2	2,5	2,2	2,8
Priemerný rast zamestnanosti; podľa ESA95	-1,4	0,3	0,9	1,2	1,2
Priemerná miera nezamestnanosti; podľa VZPS	14,4	13,9	13,3	12,5	11,8
Index spotrebiteľských cien; priemerný rast	1,0	3,5	3,1	3,7	3,7
Harmonizovaný index spotrebiteľských cien (HICP)	0,7	3,4	3,0	3,6	3,7
Bilancia bežného účtu; podiel na HDP	-3,5	-2,2	-1,7	-0,6	-0,3

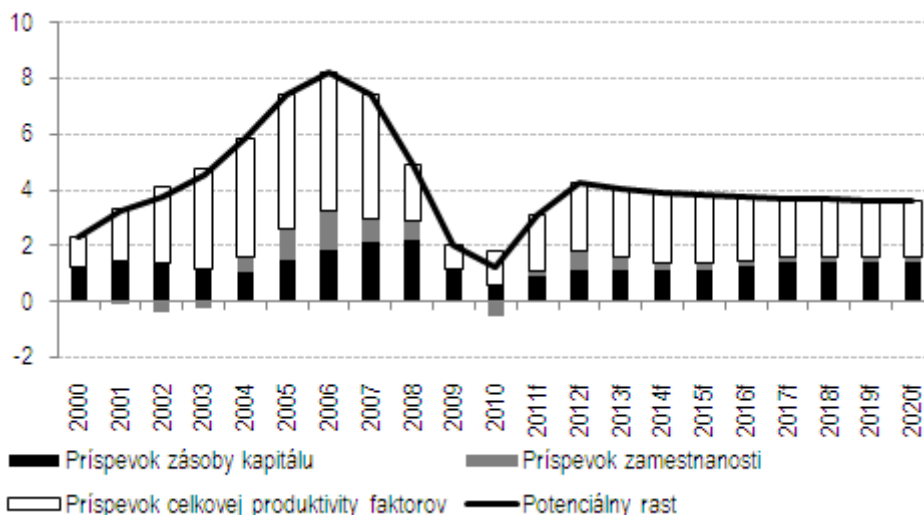
Zdroj: Ministerstvo financií SR

Vývoj potenciálneho rastu ekonomiky do roku 2020

Globálna ekonomická kríza spôsobila prepád potenciálneho rastu ekonomiky Slovenska pod 2 %, čo predstavuje najnižšie odhadované hodnoty od začiatku ekonomickej transformácie. Spomalenie potenciálneho rastu ekonomiky bolo pritom spôsobené všetkými tromi produkčnými faktormi – v prvej fáze spomalením rastu produktivity výrobných faktorov a akumulácie kapitálu spôsobené nižšími novými investíciami. Surčitým oneskorením došlo aj k poklesu potenciálnej zamestnanosti a nárastu štruktúrálnej nezamestnanosti (NAIRU). Prebiehajúce hospodárske oživenie má za následok postupné zrýchľovanie rastu potenciálneho produktu a počnúc rokom 2011 by mali rásť všetky tri produkčné faktory. MF SR predpokladá akceleráciu potenciálneho

rastu k 4 % do roku 2014, avšak na horizonte do roku 2020 sa nepredpokladá dosiahnutie predkrízových vysokých rastov potenciálneho produktu. Po roku 2014 je možné predpokladať mierne spomalenie dynamiky rastu približne k úrovni 3,6 %. Pokračujúca prísnejšia politika úverových štandardov, ktorá je celosvetovo dôsledkom ekonomickej krízy, ako aj mierne zvýšená riziková prirážka bude mierne tmiť prírastok nových investícií a tým aj zásoby kapitálu v strednodobom horizonte. Na pomalší rast potenciálnej zamestnanosti budú predovšetkým vplývať hysterézne efekty prejavujúce sa rastom dlhodobej nezamestnanosti, ako aj obrát populačného vývoja. Príspevok rastu produktivity výrobných faktorov bude mierne spomaľovať k 2 % z dôvodu pokračujúcej konvergencie k vyspelým ekonomikám, avšak naďalej bude hlavným motorom ekonomického rastu.

Vývoj potenciálneho produktu a jeho zložiek do roku 2020 (v %)

Pozn.: Metodika produkčnej funkcie s expertnými úpravami pre roky 2006-2008. Zdroj: ŠÚSR, MF SR.

4.2 Fiškálna politika a verejné financie

Vláda SR zníži hodnotu ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti (GAP) do roku 2020 na 0. Vláda SR taktiež zefektívni výber daní zvýšením efektívnosti výberu DPH na 74 %.

Fiškálna politika Slovenska bola v rokoch 2009 a 2010 ovplyvnená ekonomickou krízou, pričom vláda SR v snahe zmierniť jej vplyv na ekonomiku ponechala voľné pôsobenie automatických stabilizátorov a prijala protikrízové opatrenia. K zhoršeniu štrukturálneho salda došlo z dvoch dôvodov. Objektívnou príčinou bola trvalá strata potenciálneho produktu v ekonomike v dôsledku ekonomickej krízy. Druhým dôvodom bola expanzívna fiškálna politika najmä na úrovni samospráv. Celkový deficit verejnej správy tak dosiahol v roku 2009 úroveň 7,9 % HDP. Napriek oživeniu ekonomiky v priebehu roku 2010 sa odhaduje, že deficit verejnej správy dosiahol úroveň 7,8 % HDP. Dôvodom je najmä štruktúra ekonomického rastu, ktorý je ťahaný rastom vývozu, pričom pretrváva nepriaznivý vývoj na trhu práce s negatívnym vplyvom na spotrebu domácností. Nízka daňovo-odvodová intenzita vývozu sa potom odzrkadľuje aj v nepriaznivom vývoji daňových a odvodových príjmov rozpočtu. Uvedený vývoj vedie aj k zväčšeniu hrubého dlhu verejnej správy z úrovne 27,8 % HDP na konci roku 2008 na odhadovaných 43,4 % HDP ku koncu roku 2010¹.

Relatívne vysoké hodnoty deficitu verejnej správy a nárast dlhu vedú nevyhnutne k potrebe konsolidácie v strednodobom horizonte. Hlavným strednodobým fiškálnym cieľom vlády je teda zníženie deficitu verejnej

¹ Údaje podľa schváleného rozpočtu verejnej správy na roky 2011 až 2013

správy pod 3 % HDP do roku 2013 v súlade s odporúčaniami vyplývajúcimi z procedúry nadmerného deficitu Slovenska, čo si vzhľadom na nepriaznivú východiskovú fiškálnu pozíciu v roku 2010 vyžaduje ambiciózne konsolidačné ciele.

Rozpočet verejnej správy na roky 2011 až 2013 predpokladá zníženie deficitu verejnej správy na 4,9 % HDP v roku 2011. V roku 2012 by mal deficit dosiahnuť 3,8 % HDP a v roku 2013 hodnotu 2,9 % HDP. To znamená, že znižovanie deficitu je v strednodobom horizonte sústredené najmä do roku 2011, keď by sa mali uskutočniť opatrenia v celkovej sume 1,8 mld. eur, čo je 2,5 % HDP². Opatrenia sa dotýkajú príjmovej aj výdavkovej strany rozpočtu, pričom ich väčšia časť je zameraná na výdavky.

V období po roku 2013 je cieľom pokračovať v konsolidácii tak, aby došlo k postupnému poklesu podielu hrubého dlhu verejnej správy na HDP a aby sa v strednodobom horizonte dosiahol vyrovnaný rozpočet. Dosiadnutie vyrovnaného rozpočtu je nevyhnutné z hľadiska dlhodobej udržateľnosti verejných financií, ktorá predstavuje základný cieľ fiškálnej politiky Slovenska.

Podmienky na dosiahnutie vyrovnaného hospodárenia verejnej správy v dlhodobom horizonte vláda vytvorila aj nepopulárnym rozhodnutím nepokračovať v masívnom skrytom zadlžovaní cez diaľničné PPP projekty. Platby koncesionárom mali zvýšiť verejné výdavky na roky 2015 – 2045 až o takmer 1% HDP ročne. Efektívnejším čerpaním fondov EÚ a výrazne lacnejšími pôžičkami štátu vláda zabezpečí udržateľné tempo výstavby potrebnej infraštruktúry, a to s výrazne menšou záťažou pre daňovníkov.

Daňovo-odvodová reforma

Efektívny výber daní a odvodov znižuje deformáciu ekonomických rozhodnutí, znižuje motivácie na obchádzanie daňových povinností a znižuje náklady občanov a firiem na splnenie daňovo-odvodových povinností. Taktiež zabezpečuje adekvátne príjmy pre verejné financie a dokáže prispieť k vyššej konkurenčnej výhode malej a otvorenej ekonomiky v medzinárodnej súťaži. Najväčšími nedostatkami výberu daní a odvodov na Slovensku sú najmä rôzne základne pre dane a odvody, existencia mnohých nesystémových odpočítateľných položiek a nedostatočný boj proti daňovým únikom. Zmeny v daňovo-odvodovom systéme budú smerovať k zvýšeniu jeho efektívnosti a k zníženiu administratívnej záťaže pre podnikateľov.

Vláda SR zavedie superhrubú mzdu, ktorá sa stane základom pre výpočet daní a odvodov zamestnancov. Princíp rovnej dane pre fyzické a právnické osoby vo výške 19 % zostane zachovaný. Zavedie sa jeden zdravotný odvod, jeden sociálny odvod a jednotný vymeriavací základ pre všetky typy osôb. Vláda SR si je jednoznačne vedomá dôležitosti samostatne zárobkovo činných osôb (SZČO) pre rozvoj podnikateľského prostredia na Slovensku. Preto im ponechá spolu s pracujúcimi na dohodu isté zvýhodnenia oproti zamestnancom. Zruší sa znižovanie nezdaniteľnej časti základu dane daňovníka - pseudo miliónárska daň, ktorá postihuje strednú vrstvu a bude nahradená mierne zvýšenou maximálnou sumou odvodov, ktoré postihnú skutočne len osoby s nadštandardnými príjmami. Zrušenie sa pozitívne dotkne 84 940 zamestnancov a 6 800 SZČO, zjednoduší daňovo-odvodový systém a povedie k viac vyrovnanému priemernému a marginálnemu zdaneniu.

Súčasťou zmeny odvodového systému bude aj postupné znižovanie odvodových sadzieb pre zamestnancov v závislosti od vývoja verejných financií. Keď sa naplnia ciele rozpočtovej politiky vlády vyjadrené neprekročením rozpočtovaného deficitu verejných financií, odvody následne automaticky klesnú každoročne o 1 p. b. (podľa súčasného nastavenia systému).

Ďalšou prioritnou oblasťou bude zamedzenie obchádzania daňovej povinnosti. Celkový výnos daní a odvodov v posledných rokoch nekopíruje vývoj makroekonomického prostredia, čo naznačuje pokles efektívnosti výberu niektorých daní a odvodov. Zároveň znižovanie daňových príjmov vyjadrených ako podiel na HDP zvyšuje

² Potreba uskutočnenia opatrení vo výške 2,5 % HDP v roku 2011 vplynula z porovnania scenára bez zmien v existujúcich politikách, v ktorého rámci by deficit verejnej správy dosiahol 7,4 % HDP v roku 2011 a cieľovej hodnoty deficitu vo výške 4,9 % HDP.

náročnosť fiškálnej konsolidácie, keďže si vyžaduje prijímanie prísnejších konsolidačných opatrení na strane výdavkov.

Osobitnú pozornosť je potrebné venovať najmä dani z pridanej hodnoty, ktorej výnos sa dlhodobo nevyvíja v súlade s makroekonomickou základňou. Tento problém je potrebné riešiť súčasne viacerými opatreniami: zefektívnením kontrolných mechanizmov, úpravou legislatívy, ako aj zjednodušením a zjednotením výberu daní a odvodov, čo by malo priniesť dodatočné zdroje pre rozpočet verejnej správy.

Vláda SR zjednotí výber daní a ciel a následne aj odvodov na jednotné miesta, ktorými budú zreformované súčasné daňové úrady, a zavedie spoločné ročné zúčtovanie dane z príjmu a odvodov. Zjednoduší daňové priznania a obmedzí počet rôznych tlačív a výkazov. Posúdi zavedenie registra účtovných závierok tak, aby účtovné jednotky nepredkladali závierky viacerým štátnym orgánom. Vytvorenie finančnej správy postavenej na elektronickej komunikácii zníži administratívne zaťaženie daňovníkov a výrazne zjednoduší plnenie ich povinností.

Reforma fiškálneho rámca

Ekonomická a finančná kríza našla rozpočty mnohých krajín v zlom stave. Napriek tomu, že hospodársky rast v predkrízovom období dosiahol vysoké hodnoty, viaceré štáty nevyužili dobré časy na konsolidáciu verejných financií. Ich problémy museli zrazu riešiť všetky členské štáty EÚ pomocou záchranných opatrení a garancií. Aby sa to v budúcnosti neopakovalo a aby sa krajiny dostatočne včas pripravili na náklady starnutia populácie, Európska komisia navrhuje opatrenia na dvoch frontoch: (1) zmeny v Pakte stability a rastu a (2) posilnenie národných fiškálnych rámcov. Reforma fiškálneho rámca na Slovensku je preto plne kompatibilná s iniciatívou Európskej komisie.

Najdôležitejšou časťou reformy bude schválenie nového Zákona o rozpočtovej zodpovednosti, ktorý by mal, pokiaľ to bude možné, reflektovať široký politický konsenzus o tom, že dlhodobá udržateľnosť je základným cieľom fiškálnej politiky na Slovensku. Výrazné posilnenie fiškálneho rámca môže zvýšiť kredibilitu Slovenska na medzinárodných finančných trhoch a dopomôcť tak k hladšej konsolidácii verejných financií.

Reforma fiškálnych inštitúcií obsahuje šesť základných stavebných kameňov: (1) väčší dôraz na čisté bohatstvo štátu, (2) horný limit pre hrubý verejný dlh, (3) agregátne nominálne výdavkové limity, (4) modifikované pravidlá pre samosprávy, (5) pravidlá transparentnosti a (6) nezávislú fiškálnu radu.

Všetky tieto zmeny smerujú k vytvoreniu systému, ktorý bude penalizovať nezodpovedné konanie. Táto penalizácia bude prebiehať v troch rovinách:

- cez lepšiu informovanosť verejnosti o možných skrytých deficitoch a dlhoch (zúženie priestoru pre kreatívne účtovníctvo),
- cez reputačné náklady, ak vláda nesplní svoje vlastné ciele,
- cez vopred dohodnuté politické sankcie, ak sa zadlženosť krajiny priblíži alebo prekročí kritickú hodnotu.

Vláda SR začne podrobne sledovať čisté bohatstvo Slovenskej republiky, teda rozdiel medzi celkovými aktívami a pasívami štátu. Čisté bohatstvo bude na jednej strane slúžiť ako porovnávací základ (benchmark) pre transparentnosť a na strane druhej ako štartovací bod pre výpočet výdavkových limitov.

Navrhujú sa dve fiškálne pravidlá: výdavkové limity a dlhová brzda. Základným operatívnym cieľom sa stanú záväzné výdavkové limity na trojročnej báze. Vláda tak bude vždy nútená rozhodovať o tom, ako rozdelí vopred definovaný objem zdrojov medzi rôzne priority. Okrem výdavkových stropov sa stanoví aj maximálna prípustná výška miery zadlženia. Ak sa dlh priblíži k tejto hranici, postupne nastúpia automatické politické, pričom ale vláda bude mať stále možnosť obhájiť svoj postoj.

Nezávislá fiškálna rada nebude priamo do procesu tvorby rozpočtu zasahovať, všetky rozhodnutia zostanú v rukách politikov. Zodpovedať bude za nezávislé zhodnotenie stavu verejných financií a jednoduchú komunikáciu

zložitých výpočtov smerom k verejnosti. Disponovať bude obrovským množstvom informácií, ktoré bude zrozumiteľným spôsobom prezentovať verejnosti a podporovať tým transparentnosť výkonu fiškálnej politiky.

Niekoľkoročné skúsenosti ukazujú, že je potrebné lepšie upraviť možnosti zadlžovania samospráv. Presnejšie sa upravia pravidlá pre hospodárenie obcí, miest a vyšších územných celkov, ktoré po rozsiahlej fiškálnej decentralizácii disponujú obrovskými finančnými zdrojmi. Zvyšovanie dlhu samospráv bude striktnéjšie obmedzené a budú spresnené aj pravidlá pre reštrukturalizáciu samospráv.

Konsolidácii verejných financií by malo napomôcť aj zvyšovanie transparentnosti verejných financií. Zákomom bude určené, ktoré informácie bude musieť verejnosť v rozpočte verejnej správy a v štátnom záverečnom účte vždy dostávať. To isté bude platiť aj o informáciách o plnení rozpočtu v priebehu roka a zverejňovaní makroekonomických a daňových prognóz.

Dôchodková reforma

Verejné financie členských štátov musia čeliť nielen negatívnym následkom finančnej a hospodárskej krízy, ale svoje rozpočty musia pripraviť aj na nepriaznivé vplyvy vyplývajúce zo starnutia populácie. Podľa prognóz Eurostatu, index závislosti v starom veku narastie na Slovensku v najbližších desaťročiach najviac zo všetkých krajín z EÚ. Kým v súčasnosti pripadá na jedného obyvateľa v poproduktívnom veku 6 ľudí v produktívnom veku, o 50 rokov to bude už len jeden a pol. Odsúvanie problémov by situáciu ešte zhoršilo, keďže dodatočné náklady nečinnosti na 5-ročnom horizonte dosahujú až 0,7 % z HDP.

Dlhodobá udržateľnosť verejných financií predstavuje v kontexte starnutia populácie základný cieľ fiškálnej politiky Slovenska. Vláda SR vníma tento problém komplexne, a preto prichádza so zmenami tak v priebežnom dôchodkovom pilieri, ako aj v kapitálovom dôchodkovom sporení. Ďalšou oblasťou reformy sú špeciálne dôchodkové systémy, ktoré sa týkajú predovšetkým ozbrojených zložiek. Všetky nižšie uvedené opatrenia by mali postupne stabilizovať dôchodkové systémy na Slovensku a pripraviť tak verejné financie na hladší prechod obdobím výrazných demografických zmien. Taktiež bude potrebné pripraviť inštitucionálny rámec na fiškálne a štrukturálne výzvy vyplývajúce zo starnutia populácie.

V súlade s odporúčaniami Ročného prieskumu rastu vláda SR zaviedla od januára 2011 obmedzenia v systéme predčasného odchodu do dôchodku a prijme ďalšie opatrenia v priebežne financovanom, ako aj kapitalizačnom pilieri dôchodkového systému s cieľom zabezpečenia jeho dlhodobej udržateľnosti. V rámci priebežne financovaného (prvého) piliera s cieľom stabilizácie finančných tokov v dlhodobom horizonte vláda SR vytvorí zákonnú väzbu medzi očakávanou dĺžkou života v seniorskom veku a dôchodkovým vekom. Opatrenie by malo vstúpiť do platnosti až potom, ako skončí obdobie postupného zvyšovania veku odchodu do dôchodku pre bezdetné ženy. Zároveň sa zavedie aj väzba medzi každoročným zvyšovaním ADH (aktuálnej dôchodkovej hodnoty) a zmenou podielu medzi prispievateľmi a poberateľmi v priebežnom dôchodkovom pilieri. Zmení sa valorizácia dôchodkov zo súčasného „švajčiarskeho“ systému na inflačnú (podľa dôchodcovej inflácie). Prvý pilier čaká aj zmena v miere zásluhovosti. Vláda SR postupne zvýši mieru solidaritu v priebežnom pilieri tak, aby z neho neboli vyplácané dôchodky nad priemernou mzdou v hospodárstve. Vláda SR taktiež výrazne zjednoduší príjmovú stránku dôchodkového zabezpečenia pomocou zníženia administratívnej záťaže a zavedením jednotného výberu daní a poistného.

V oblasti kapitalizačného (druhého) piliera je cieľom vlády zvýšiť výnos pre sporiteľa v dlhodobom horizonte pri akceptovateľnej miere rizika, pričom zmeny v druhom pilieri sa prijímú so zreteľom na zachovanie práv občanov. Garancie sa ponechajú len v dlhopisovom fonde, kde bude umožnené aj oceňovanie HTM (hold-to-maturity) pri jasne vymedzenom kreditnom riziku. Vstup do druhého piliera bude povinný s možnosťou výstupu do jedného roka. Vláda SR zavedie indexové fondy, ktoré by mali so svojou výkonnosťou kopírovať svetové akciové indexy a zároveň by poskytovali výhodu vo forme nízkych poplatkov. Zdefinujú sa benchmarky pri investičnej stratégii, aby bola zabezpečená skutočná diferenciácia medzi jednotlivými fondmi. Zároveň sa zavedú poplatky motivujúce k dosahovaniu lepších výsledkov (success fee). Zavedie sa tiež postupný prechod sporiteľov do dlhopisového fondu pred dovŕšením dôchodkového veku (10 rokov).

S cieľom dosiahnuť spravodlivé a udržateľné zabezpečenie oprávnených nárokov v dôchodkovom zabezpečení ozbrojených zložiek vláda SR najmä zúži okruh poberateľov ďalším postupným scivilňovaním ozbrojených zložiek. Vláda SR pripraví zmeny systému, ktoré sa budú vzťahovať na nových príslušníkov prijatých do ozbrojených síl po nadobudnutí účinnosti týchto zmien.

5 Environmentálna udržateľnosť a energetika

Slovensko znížilo oproti roku 1990 celkové emisie o zhruba o 41 % a emisnú náročnosť na polovicu, čím sa radí k najlepším v Európe. Toto zníženie dosiahlo najmä prirodzenou zmenou štruktúry hospodárstva a zmenami v palivovom mixe. Približne 49 % celkových emisií v roku 2009 bolo produkovaných firmami v Systéme obchodovania s emisnými kvótami (ETS). V týchto sektoroch³ možno vďaka znižujúcemu sa stropu a trhovým princípom predaja povoleniek očakávať ich ďalšie znižovanie nákladovo efektívnym spôsobom. Výzvu však predstavujú sektory mimo ETS: najmä sektor dopravy (kde emisie rastú najrýchlejšie), domácnosti a poľnohospodárstva, kde neexistujú motivácie na efektívne znižovanie emisií skleníkových plynov.

Vláda SR zvýši do roku 2020 emisie skleníkových plynov mimo sektora ETS maximálne o 13 % v porovnaní s úrovňami v roku 2005, pričom v strednodobom horizonte prehodnotí ambícióznosť emisného cieľa. Zvýši podiel obnoviteľných zdrojov energie na našej konečnej spotrebe energie na 14 % a zvýši energetickú efektívnosť meranej na konečnej spotrebe energie o 11 % oproti priemeru rokov 2001 – 2005.

Návrh inštitucionálneho rámca pre koordináciu a realizáciu politiky zmeny klímy a energetickej politiky

V strednodobom horizonte už na plnenie ambiciózných cieľov EÚ nebudú stačiť prirodzene dosiahnuté redukcie zo začiatku 90. rokov minulého storočia. Na dosiahnutie ďalšieho znižovania emisií skleníkových plynov bude SR musieť prijať systémové riešenia, ktoré si budú vyžadovať efektívnu koordináciu a dostatok odborných kapacít.

Prvým krokom na zlepšenie tohto stavu je vypracovanie pravidiel na zabezpečenie lepšej medziministerskej spolupráce. Súčasťou návrhu inštitucionálneho zabezpečenia bude posilnenie analytických kapacít, ako nevyhnutnej podmienky pre vypracovanie zmysluplnej a realizovateľnej národnej stratégie v oblasti enviropolitiky. Do konca roka 2011 bude na tento účel potrebné navrhnuť a vytvoriť nový systém projekcií skleníkových plynov.

V súčasnosti neexistuje analýza, ktorá by zhodnotila jednotlivé redukčné opatrenia z hľadiska ich nákladov a redukčného potenciálu. Výstupom z nových projekcií budú preto aj krivky marginálnych nákladov znižovania emisií, vďaka ktorým budú realizované nákladovo najefektívnejšie redukčné opatrenia. Skúsenosti z iných krajín naznačujú, že medzi najlacnejšie opatrenia (resp. opatrenia, ktoré predstavujú čistý prínos) patrí používanie úsporných žiaroviek, či zateplovanie verejných a súkromných budov. Na druhej strane medzi najdrahšie opatrenia patria používanie hybridných automobilov, či využívanie biomasy.

Implicitné zdanenie energií je v SR najnižšie spomedzi krajín OECD. Navyše v sektoroch mimo schémy ETS nie je známa cena uhlíka, ktorá by subjekty motivovala k efektívnemu znižovaniu emisií. Vláda SR zvažuje v týchto sektoroch zavedenie uhlíkovej dane. Ako prvý krok k spomaleniu emisií v sektore dopravy sa zanalyzuje zavedenie dane z áut založenej na množstve produkovaných emisií CO₂.

Trvalo udržateľný rozvoj energetiky

V kontexte environmentálnej udržateľnosti a dostupnosti cenovo prístupnej energie je jedným z cieľov energetickej politiky SR zvyšovanie energetickej efektívnosti, znižovanie energetickej náročnosti na strane výroby, ako aj na strane spotreby a rozvoj energetickej infraštruktúry. V súčasnosti má Slovensko piatu najvyššiu energetickú náročnosť v EÚ. V súlade s odporúčaniami Ročného prieskumu rastu budú opatrenia na dosiahnutie stanovených cieľov v oblasti energetickej efektívnosti obsiahnuté v „Akčnom pláne energetickej efektívnosti na roky 2011 – 2013“, ktorý sa popri horizontálnych opatreniach prioritne zameria na oblasť budov, spotrebiče,

³ Výroba elektrickej energie, vápenky, keramický priemysel, tehelne, sklárne, cementárne, výroba ocele a železa, papiera a rafinéria ropy.

verejný sektor, dopravu a priemysel. Medzi hlavné opatrenia patrí zlepšovanie technicko-izolačných vlastností budov prostredníctvom Štátneho fondu rozvoja bývania, komerčných bánk, ale aj nových zvýhodnených úverov pri dosiahnutí minimálnej miery úspor v priebehu troch rokov. Vláda SR tiež podporí obmenu svetelných zdrojov a bielej techniky vo verejnom sektore a prostredníctvom informačných kampaní (energetické štítkovanie) podporí takéto obmieňanie aj v domácnostiach. Nový monitorovací systém energetickej efektívnosti bude zbierať údaje o spotrebe a úsporách energie priamo od určených druhov spoločností, obcí a vyšších územných celkov. Poskytne údaje, ktoré prispievajú k lepšiemu hodnoteniu efektivity vynakladaných prostriedkov v oblasti zvyšovania energetickej efektívnosti a novým analýzám o celkovom potenciáli energetických úspor v SR. S cieľom lepšieho monitorovania dosiahnutých úspor energie je potrebné sledovať energetickú efektívnosť v operačných programoch ako povinný ukazovateľ a stanoviť ju ako kritérium v rámci verejného obstarávania.

Vláda SR bude realizovať ďalšie kroky na zastavenie neúmerneho zvyšovania koncových cien elektrickej energie v dôsledku silnej finančnej podpory obnoviteľných zdrojov energie (OZE) a kombinovanej výroby elektrickej energie a tepla (KVET). Doteraz prijaté opatrenia sprísnilo pravidlá pre vyplácanie doplatku na takto vyrobenú elektrinu. V tejto snahe sa bude pokračovať novým nastavením podpory obnoviteľných zdrojov, čím sa zabezpečí dosiahnutie vytýčených cieľov nákladovo efektívnym spôsobom a zároveň sa zabráni neúmernemu zvyšovaniu cien elektrickej energie. Výkupné ceny by mali závisieť od potenciálu rozvoja jednotlivých typov OZE a mali by byť nastavené ako doplnok k ostatným environmentálnym opatreniam, ktoré môžu mať vplyv na rozvoj OZE (dotácie, ETS), aby nedochádzalo k prekryvaniu nástrojov. Výkupné ceny by takisto mali byť dostatočne flexibilné, aby reagovali na aktuálny trhovú vývoj avšak aj dostatočne stabilné na prilákanie nových investícií. To sa dosiahne jasnými pravidlami pre zmeny výkupných cien.

Na Slovensku sa podporuje výroba elektriny z domáceho uhlia od roku 2005. Podporuje sa kompenzáciou nákladov na výrobu elektriny z domáceho uhlia zahrnutou v cene tarify za dodávku elektriny, ktorú platia odberatelia a priamou dotáciou z kapitoly Ministerstva hospodárstva SR. Vláda SR bude preto hľadať optimálne spôsoby podpory ťažby uhlia na Slovensku do budúcnosti s cieľom minimalizovať dosahy tejto podpory na cenu elektriny pre domácnosti, podnikateľov životné prostredie.

Proces regulácie sieťových odvetví sa stransparentní zverejňovaním maximálneho množstva informácií vstupujúcich do cenových rozhodnutí, spresnením metodiky v regulačnej politike a ďalšími opatreniami, ktoré prispievajú k väčšej dôveryhodnosti a nezávislosti Úradu pre reguláciu sieťových odvetví.

6 Štrukturálne priority NPR SR

Nasledujúca kapitola obsahuje plánované opatrenia vlády SR v prioritných štrukturálnych oblastiach:

- vzdelávanie, veda a inovácie,
- zamestnanosť a sociálna inklúzia,
- podnikateľské prostredie,
- transparentné prostredie a vymožitelnosť práva,
- zdravie.

Pre realizáciu samotných reforiem sú dôležité finančné prostriedky alokované pre jednotlivé priority. Úvodná časť kapitoly sa zaoberá celkovými zdrojmi alokovanými pre uvedené oblasti. Keďže mnohé opatrenia sú spolufinancované zo zdrojov EÚ nechýbajú v úvodnej časti kapitoly ani opatrenia na efektívnejšie a transparentnejšie čerpanie prostriedkov z fondov EÚ a postoj SR k politike súdržnosti po roku 2013.

Financovanie priorít NPR SR

Štátny rozpočet na rok 2011 bol zostavený úsporne, ale realisticky. Dôležité je, že napriek úsporám sa podarilo mierne zvýšiť financovanie prioritných oblastí NPR SR. Oproti schválenému rozpočtu roku 2010 narástli v roku 2011 verejné výdavky na regionálne školstvo o 1,9 % a na vysoké školstvo o 2,0 %. Verejné výdavky na vedu a techniku v roku 2011 z verejných zdrojov sa predpokladajú vo výške 495 mil. eur, čo predstavuje nárast oproti schválenému rozpočtu roku 2010 o 9,1 %. V oblasti trhu práce je na rok 2011 na politiku zamestnanosti rozpočtovaná suma 155 mil. eur a sociálnu inklúziu 1 722 mil. eur.

Verejné výdavky na vybrané oblasti				
v tis. eur	2008 S	2009 S	2010 R	2011 R
Regionálne školstvo	1 221 279	1 436 483	1 377 788	1 403 663
Vysoké školstvo	571 382	613 640	555 889	566 719
Veda a technika	210 742	280 647	451 764	494 713
Politika zamestnanosti	196 413	186 506	210 265	154 711
Sociálna inklúzia	1 331 870	1 473 384	1 608 021	1 722 023
Výstavba ciest, diaľnic a rýchlostných ciest	503 020	630 288	691 497	698 159
Informatizácia spoločnosti	12 885	23 824	217 121	337 883
Zdravotníctvo	3 464 737	3 576 814	3 738 148	3 818 680
Spolu	7 512 328	8 221 586	8 850 493	9 196 551

Zdroj: MF SR

Na výstavbu ciest, diaľnic a rýchlostných ciest sa v roku 2011 rozpočtujú výdavky vrátane zdrojov z EÚ a spolufinancovania v sume 698 mil. eur, čo v porovnaní so schváleným rozpočtom roku 2010 predstavuje zvýšenie o 2,2 %. Významnú položku predstavuje taktiež podpora rozvojových úloh v oblasti informatizácie spoločnosti vo výške 338 mil. eur, čo je rast v porovnaní so schváleným rozpočtom v roku 2010 o 55,6 % z dôvodu rastu zdrojov z EÚ. Objem verejných zdrojov plynúcich do zdravotníctva sa pre rok 2011 predpokladá na úrovni 3,82 mld. eur, čo je oproti schváleným zdrojom v roku 2010 nárast o 2,2 %. Zdroje v zdravotníctve sú tvorené v prevažnej miere zdrojmi z príjmov zdravotných poisťovní za poistné na verejné zdravotné poistenie. Financovanie uvedených oblastí bude prioritou vlády SR pri tvorbe nasledujúcich rozpočtov verejnej správy.

Budúcnosť politiky súdržnosti po roku 2013

V súčasnosti prebiehajú na úrovni Európskej komisie diskusie o politike súdržnosti po roku 2013. V súlade s predbežnými návrhmi Európskej komisie, politika súdržnosti po roku 2013 by mala byť zameraná na obmedzený okruh prioritných oblastí (pri zachovaní určitej miery flexibility v závislosti od špecifik členských štátov, resp. regiónov), do ktorých budú prostriedky koncentrované. Vláda SR sa plne stotožňuje s prioritami stratégie EÚ 2020 a s ohľadom na špecifiká SR akcentuje do budúceho programovacieho obdobia tie, ktoré sú

klúčové pre rozvoj slovenskej ekonomiky a vyžadujú si značné finančné prostriedky. Ciele pre nasledujúce programové obdobie definuje nasledovne:

- **Základná infraštruktúra**

Podpora budovania infraštruktúry a s ňou súvisiacich podporných služieb ako súčasť komplexného prístupu je jednou z podmienok efektívneho a účinného rozvoja regiónov. Územie SR vykazuje medzi hlavnými príčinami nerovnomerného rozvoja regiónov a vzniku regionálnych rozdielov práve nedostatočnú vybavenosť územia infraštruktúrou. Preto je snahou SR posilniť svoje postavenie v európskom konkurenčnom prostredí vďaka primerane vybudovanej technickej, dopravnej a sociálnej infraštruktúre vrátane zdravotnej.

- **Ľudské zdroje, zamestnanosť a sociálna inklúzia**

Vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov (zdravá a kvalifikovaná pracovná sila) sú predpokladom udržateľného rastu a konkurencieschopnosti. Prioritne sa Slovensko bude snažiť dosiahnuť sociálnu súdržnosť v regiónoch založenú na rovnosti príležitostí a na znižovaní chudoby. Osobitnú pozornosť chce SR venovať sociálnej inklúzii, najmä sociálne vylúčených spoločenských skupín.

- **Veda, výskum a inovácie s dôrazom na zelený rast**

Podporou vedy, výskumu a inovácií sa zároveň pomáha regiónom Slovenska na ceste k zvyšovaniu národnej prosperity, udržateľnému rastu a posilneniu konkurencieschopnosti regiónov a SR. Zintenzívnenie inovačných procesov a väčšie využívanie nielen nových informačných a komunikačných technológií, ale nových technológií vôbec, povedie k naplneniu národného cieľa – smerovanie Slovenska k vedomostnej ekonomike a spoločnosti. Dôraz bude SR klásť na zelený rast s cieľom využívať čistejšie zdroje rastu a rozvíjať zelený priemysel, služby, technológie a pracovné miesta.

Z pohľadu formy financovania by sa bude v budúcom programovom období využívať forma nenávratného finančného príspevku a vo väčšej miere v porovnaní so súčasnosťou forma návratnej pomoci. Z dôvodu minimalizácie negatívneho ovplyvňovania hospodárskej súťaže a deformovania podnikateľského prostredia budú príspevky pre subjekty zapojené do hospodárskej súťaže určené predovšetkým formou návratnej pomoci.

S cieľom presnejšej identifikácie pridanej hodnoty politiky súdržnosti v jednotlivých regiónoch SR by mali byť jej monitorovacie a hodnotiace systémy, vrátane merateľných ukazovateľov, orientované na výsledok. Vzhľadom na to je potrebné posilniť aj strategický a integrovaný prístup politiky súdržnosti prostredníctvom jednotlivých strategických dokumentov SR s dôrazom na využívanie vnútorného potenciálu jej regiónov. V systéme implementácie fondov je potrebné zabezpečiť lepšiu koordináciu politík medzi jednotlivými rezortmi a zdrojmi financovania a tak zvýšiť efektívnosť ich riadenia. Z tohto dôvodu bude potrebné posilniť postavenie a kompetencie centrálného koordinačného orgánu. Menší počet operačných programov by mal tiež prispieť k menšej administratívnej náročnosti pri spravovaní fondov.

6.1 Vzdelávanie, veda a inovácie

Medzi najdôležitejšie výzvy slovenskej ekonomiky patrí zvýšenie financovania a kvality vzdelávania. V oblasti regionálneho školstva sa vláda SR zameria na začlenenie detí zo sociálne vylúčených spoločenských skupín, otvorí trh s učebnicami a odbyrokratizuje prácu pedagógov. Pristúpi sa k digitalizácii škôl, hodnoteniu ich kvality, podpore najlepšej praxe a úpravám v systéme financovania. V oblasti vysokých škôl sa opatrenia zameriavajú na zvýšenie kvality a zmenu financovania. Skvalitneniu výsledkov výskumu by mala napomôcť reforma financovania výskumu.

Vláda SR taktiež pripraví stratégiu ďalšieho rozvoja vedomostnej ekonomiky na Slovensku, ktorej cieľom bude lepšie prepojenie školstva, vedy, výskumu a inovácií. Stratégia identifikuje hlavné oblasti, v ktorých zlyháva spolupráca medzi vzdelávacími inštitúciami, vedeckými ústavmi, aplikovaným výskumom a inovatívnymi firmami pôsobiacimi na Slovensku. Stratégia tiež navrhne sériu opatrení, ktoré budú mať za úlohu odstrániť identifikované

prekážky, ďalej rozvíjať spoluprácu medzi uvedenými sektormi a umožniť reálny prenos poznatkov vzniknutých na Slovensku do podnikateľského prostredia a spoločenskej praxe.

6.1.1 Regionálne školstvo

Vláda SR udrží mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky do 6 % a zlepší kvalitu základného vzdelávania, najmä zvýšením úrovne znalostí a zručností žiakov na priemerný počet bodov 505 v prieskume OECD – PISA 2018.

Začlenenie detí zo sociálne vylúčených skupín

Slovenský vzdelávací systém prehlbuje pôvodné nerovnosti žiakov skorou selekciou detí do vzdelávacích prúdov rôznej kvality a prispieva k autoreprodukcii vzdelávania, tzn. že deti kopírujú dosiahnutú úroveň vzdelania rodičov. V takomto školskom systéme majú deti zo sociálne slabších skupín, obzvlášť zo sociálne vylúčených spoločenských minimálnu šancu získať vzdelanie, lebo je znevýhodnené kvôli svojej kultúrnej a jazykovej odlišnosti, umocnenej zlou socioekonomickou situáciou.

Prehodnotí sa preto význam špeciálnych škôl a prijímú sa opatrenia na zabránenie novej segregácie na báze etnickej príslušnosti, zvýši sa počet špeciálnych pedagógov, zamestnancov pedagogicko-psychologického poradenstva a asistentov na školách. Vláda SR posilní systém nultých ročníkov základných škôl pre šesťročné deti nedosahujúce školskú spôsobilosť. Po absolvovaní nultého ročníka budú žiakom naďalej poskytované podporné jazykové programy slovenčiny. Pripraví sa pilotný projekt vzdelávania rómskej národnostnej menšiny v materinskom jazyku.

Skorá selekcia takmer tretiny žiakov na osemročné gymnázia vo veku 10 rokov podľa medzinárodných štúdií neprispieva ku kvalite systému ako celku. Pre spoločnosť nie je dobré, ak sa príliš skoro oddelia najlepší žiaci od ostatných. Školstvo dosahuje celkovo lepšie výsledky, ak sú deti dlhšie spolu. Vláda SR preto zrovnoprávni financovanie pre druhý stupeň ZŠ a prvé štyri ročníky osemročných gymnázií, zavedie objektívne a merateľné celoplošné testovanie žiakov základných škôl (Testovanie 5), ktorého výsledky budú rozhodujúcim kritériom pre uchádzanie sa o vstup týchto žiakov do gymnázií s osemročným štúdiom a stanoví mechanizmus ich prijímania.

Digitalizácia školy

Vláda sa zameria na využitie informačných a komunikačných technológií vo vzdelávacom procese. Cieľom viacerých opatrení – najmä rozšírenia digitálneho obsahu a reformy štátnych vzdelávacích programov – bude rozvíjať u detí, žiakov a poslucháčov digitálne kompetencie potrebné na vyhľadávanie a účinné spracúvanie informácií využiteľných v reálnom živote a v spoločnosti. V prípade úspešnosti projektu digitálneho obsahu vláda SR sprístupní digitálne učebné texty od 1. septembra 2011 celoplošne všetkým základným a stredným školám na Slovensku a rozšíri digitalizované učivo o ďalšie predmety.

V oblasti infraštruktúry vláda zabezpečí dobudovanie kapacít, ktoré využíva množstvo detí a žiakov, napríklad vybavenie škôl interaktívnymi tabuľkami a kvalitným internetovým pripojením. Zvýši sa úroveň digitálnych kompetencií zamestnancov v regionálnom školstve. Vypracuje sa digitálny obsah, ktorý bude využiteľný v procese vzdelávania, ale aj mimo neho. Pripraví sa stratégia informatizácie regionálneho školstva na roky 2013 – 2014.

Hodnotenie kvality škôl

Vláda SR zavedie systém interného aj externého hodnotenia kvality škôl, ktorý bude zameraný na zlepšenie kvality výchovy a vzdelávania a ich riadenia, umožní regionálne aj celoslovenské porovnanie pridanej hodnoty

vzdelávania v jednotlivých školách a verejnosti poskytne dôveryhodné a zrozumiteľné informácie o kvalite jednotlivých škôl.

Zabezpečí sa vzájomný súlad externých foriem hodnotenia výsledkov škôl na jednotlivých vzdelávacích stupňoch (najmä Testovanie 5, Testovanie 9 a externá maturita) takým spôsobom, aby bolo možné vyhodnotiť pridanú hodnotu vzdelávania v jednotlivých školách. Spoľahlivé meranie kvality výstupov a výsledkov vzdelávania umožní zvýšiť autonómiu v riadení materských, základných a stredných škôl a školských zariadení.

Debyrokratizácia škôl

Vláda SR na základe informácií získaných z praxe základných a stredných škôl vykoná audit administratívnych činností prebiehajúcich na školách. Na základe jeho výsledkov odstráni zbytočnú byrokráciu v školách a školských zariadeniach.

Otvorenie trhu s učebnicami

Vláda SR postupne zabezpečí, aby boli v základných a stredných školách k dispozícii alternatívne učebnice a učebné texty, aby mali učitelia a školy možnosť vybrať si učebnicu, ktorá najviac vyhovuje vzdelávacím potrebám ich žiakov. V rámci systému normatívneho financovania sa vytvorí priestor na nákup učebníc priamo školami. V kompetencii vlády zostane právomoc posúdiť a potvrdiť súlad obsahu učebníc so štátnymi vzdelávacími programami a zavedenie Národného registra učebníc. Vláda SR sa zameria na sledovanie výstupných ukazovateľov vzdelávania.

Podpora najlepšej praxe

Vláda SR zabezpečí rozšírenie a adaptáciu najlepšej medzinárodnej aj národnej praxe v materských, základných a stredných školách a školských zariadeniach na celom Slovensku. Jedným z nástrojov bude úprava štátnych vzdelávacích programov tak, aby sa prešlo od memorovania informácií ku získavaniu pre život užitočných zručností a kompetencií. Štátne vzdelávacie programy budú zrozumiteľnejšie pre učiteľov, rodičov, deti, žiakov a poslucháčov aj trh práce. Druhým nástrojom bude identifikácia najlepších učiteľov na najlepších školách prostredníctvom merateľných kritérií a následné rozšírenie ich praktických skúseností vo forme užitočnej pre učiteľov prostredníctvom médií a internetu. Zvýši sa súlad medzi vzdelávacím systémom a potrebami trhu práce zefektívnením poskytovania informácií medzi zamestnávateľmi a školami. Podporí sa vykonávanie praktického vyučovania v odbornom školstve v podnikoch a u živnostníkov.

Odborné vzdelávanie

Vláda SR zabezpečí užšie prepojenie odborných škôl s praxou. Najmä upraví kompetencie jednotlivých subjektov zapojených do odborného vzdelávania a prípravy pre trh práce. Zlepší sa zapojenie zamestnávateľov a zamestnávateľských zväzov do systému odborného vzdelávania a prípravy. Hlavným cieľom je, aby sa odborná prax vo väčšej miere vykonávala priamo v podnikoch. Úprava normatívneho financovania bude prehodnotená tak, aby sa sieť odborných škôl priebežne prispôbovala požiadavkám trhu a potrebám vyššieho vzdelania vo vedomostnej ekonomike.

Financovanie

Z hľadiska fungovania regionálneho školstva ako celku je čoraz dôležitejšou úlohou zabezpečenie adekvátneho financovania. Úroveň financovania priamo ovplyvňuje aj kvalitu ľudských zdrojov, ktorá je rozhodujúcim prvkom kvalitného fungovania celého regionálneho školstva. Vláda SR doladí aj normatívny systém financovania, ktorý splnil svoju racionalizačnú úlohu, ale viedol aj k javom negatívne ovplyvňujúcim kvalitu a štruktúru škôl. V spolupráci so zriaďovateľmi podporí optimalizáciu siete škôl a školských zariadení vrátane zavedenia školských autobusov. Taktiež sa prehodnotí počet učiteľov v regionálnom školstve, ktorý bude reagovať na vývoj demografie.

6.1.2 Vysoké školstvo a veda

Vláda SR zvýši podiel obyvateľov vo veku 30 – 34 rokov s ukončeným vysokoškolským alebo rovnocenným vzdelaním, na minimálne 40 % v roku 2020. Zlepší kvalitu vedy a vysokoškolského výskumu, najmä vyššími celkovými výdavkami na výskum a vývoj do roku 2020 na 1 % HDP a dosiahnutím počtu citácií na jedného výskumníka na minimálne 70 % priemeru EÚ.

Reforma akreditácie

Garantovanie štúdia už nebude viazané na jednu osobu, ale na kolektív vysokoškolských učiteľov spĺňajúcich stanovené kritériá. Cieľom je stabilizácia situácie a zabránenie stavu, kedy sa vypadnutím jedného človeka (garanta) môžu znefunkčniť kvalitné študijné programy. Kritériá budú nastavené tak, aby prípadný prechodný výpadok menšieho počtu vysokoškolských učiteľov nemal za následok okamžité pozastavenie alebo odobratie práv, ako je tomu v súčasnosti pri strate garanta. Zároveň to zvýši objektivnosť, ako aj náročnosť akreditácie, keďže nebude stačiť „kúpiť“ jedného profesora.

Akreditácia študijného programu (v súčasnosti ich je takmer 8000) sa zmení na akreditáciu študijného odboru (v súčasnosti 364), vďaka čomu bude môcť vysoká škola pružne otvárať nové študijné programy v rámci akreditovaného študijného odboru. Súčasne to bude znamenať výrazné zníženie informačnej nerovnosti a prehĺbenie konkurencie. Pre akreditáciu bude rozhodujúce, aby členovia garantujúceho tímu boli z vedeckého hľadiska medzinárodne rešpektovanými osobnosťami. Bude sa skúmať cez porovnávanie (benchmarkovanie) publikačných a citačných kritérií s medzinárodnými štandardmi v danom odbore.

Zvýšenie kvality akademických špičiek – profesorov a docentov

Na získanie vedecko-pedagogických titulov profesor a docent bude potrebné splniť náročnejšie, najmä publikačné kritériá, odvíjajúce sa od medzinárodného štandardu v danom odbore. Zároveň sa vytvoria mechanizmy, aby excelentní akademici spĺňajúci tieto kritériá mohli s čo najmenšími prekážkami obsadiť funkčné miesta profesorov alebo docentov. „Odpojením“ priameho napojenia akreditácie na tituly sa stratí motivácia vyrábať umelo profesorov a docentov len pre účely akreditácie, čo nepriamo posilní ich kvalitu. Akreditačná komisia bude výraznejšie motivovaná, aby skúmala reálny výkon a kvalitu garantujúceho tímu namiesto ich titulov.

Zrušenie klasifikácie vysokých škôl, vyzdvihnutie excelentných fakúlt a univerzít

Doterajšie členenie vysokých škôl na univerzitné vysoké školy, odborné vysoké školy a vysoké školy nezaradené medzi univerzitné ani odborné vysoké školy sa nahradí všeobecnou kategóriou vysoké školy. Hlavným dôvodom je nejasný prínos pôvodného ani modifikovaného členenia vysokých škôl, keď podľa hodnotení Akreditačnej komisie aj mimovládnych organizácií ako ARRA sú rozdiely vnútri univerzít väčšie ako medzi univerzitami. Okrem toho, prvá klasifikácia, zavedená v roku 2002 sa novelou zákona z roku 2007 zrušila skôr, ako sa stihla naplniť, a druhá klasifikácia zavedená novelou z roku 2007 sa tiež doteraz nezrealizovala. Postup jej zavedenia aj realizácie vykazuje nekonzistentnosť a neprispela k identifikácii skutočnej špičky.

V rámci diferenciacie vysokých škôl bude dôraz na identifikáciu a vyzdvihnutie osobitne kvalitných, medzinárodne uznávaných fakúlt s výhľadom na to, že postupne takéto exkluzívne postavenie získajú aj celé vysoké školy. Slovensko sa taktiež zapojí do medzinárodného projektu „Hodnotenie výsledkov vysokoškolského štúdia (AHELO)“ v rámci OECD. Na znížovanie informačnej nerovnosti na trhu so vzdelávaním a na trhu práce sa zverejnia informácie o priemerných mzdách a nezamestnanosti absolventov jednotlivých vysokých škôl.

Zmeny zamerané na skvalitnenie externého štúdia

Zmení sa charakter a v nadväznosti na to sa predĺži dĺžka externého štúdia. Vláda SR zároveň predloží na verejnú diskusiu návrh, aby štandardné externé bakalárske štúdium trvalo 4 roky a magisterské 3 roky. Primerane dĺžke štúdia sa upravia stropy pre poplatky tak, aby celkový strop za celé štúdium zostal rovnaký. Samotné predĺženie dĺžky štúdia bez zmeny pedagogického procesu by výsledky neprinieslo. Preto vláda SR sprísni pravidlá pre posudzovanie externého štúdia zamerané na to, do akej miery vysoké školy zabezpečujú primeraný objem kontaktnej výučby, respektíve na jej nahradenie kvalitnými formami elektronického vyučovania.

Financovanie vysokých škôl

Časť inštitucionálneho financovania vysokých škôl určená na financovanie výskumu bude rozdeľovaná prevažne na základe medzinárodne uznaných výsledkov, ktoré vo väčšine odborov predstavujú publikácie a citácie v medzinárodne uznávaných časopisoch a vedecké monografie v renomovaných zahraničných vydavateľstvách. Financovanie vzdelávania bude upravené tak, aby nemotivovalo vysoké školy k udržiavaniu nekvalitných študentov.

V rámci reformy financovania výskumu budú mať nárok na štátny príspevok všetky kvalitné výskumné inštitúcie bez ohľadu na ich právnu formu. To bude v prípade súkromných vysokých škôl znamenať, že rovnako ako dnes verejné vysoké školy dostanú príspevok odvodený od výsledku hodnotenia výskumu. Vláda SR bude analyzovať otázku zrovnoprávnenia financovania vzdelávania na verejných a súkromných vysokých školách.

Reforma financovania výskumu a zefektívnenie čerpania eurofondov

Vytvorí sa transparentný systém inštitucionálneho a grantového financovania výskumu, ktorý zrovnoprávni výskumné pracoviská. O prostriedky na výskum sa budú môcť uchádzať všetky inštitúcie, teda verejné aj súkromné vysoké školy, Slovenská akadémia vied a verejné aj súkromné výskumné organizácie v súlade s princípmi štátnej pomoci. Inštitucionálne financovanie bude založené na princípe tzv. dlhých peňazí, kedy bude úspešným inštitúciám na základe predchádzajúcich preukázateľných výsledkov pridelený určený objem prostriedkov na dlhšie obdobie. Systém bude motivovať k zvyšovaniu spolupráce pracovísk v rámci vysokých škôl a iných výskumných inštitúcií. Nový systém založený na súťažnom princípe zabezpečí koncentráciu prostriedkov do náročných kvalitných projektov a povinné zapojenie kvalitných zahraničných hodnotiteľov do rozhodovania o nich. Zároveň vláda SR vytvorí podmienky na zvýšenie súkromného financovania výskumu.

Zefektívnenie čerpania eurofondov bude vláda SR realizovať predovšetkým prostredníctvom znižovania administratívneho zaťaženia školských a vedeckých pracovníkov. Zjednoduší a zefektívni sa neúmerne komplikovaný a prebyrokratizovaný proces riadenia eurofondov v oblasti vzdelávania, výskumu a vývoja, ktorý je príčinou nízkej miery transparentnosti a zmysluplnosti čerpaných prostriedkov, ako aj veľmi slabého čerpania. Výsledkom bude obmedzenie priestoru pre korupciu a zvýšenie objemu reálne tečúcich zdrojov do vedy a vzdelávania.

6.1.3 Ďalšie vzdelávanie

Princíp celoživotného vzdelávania, osobitne oblasť ďalšieho vzdelávania nadobúda vzhľadom na rastúcu dynamiku vývoja spoločnosti stále väčší význam. Jednoduchý prístup občanov k pružnému rozširovaniu a prehľbovaniu kvalifikácií s cieľom zvýšenia ich uplatnenia na trhu práce a k rozvoju osobnosti a zvýšeniu kvality života umožní efektívny systém ďalšieho vzdelávania. Prehodnotí a aktualizuje sa stratégia celoživotného vzdelávania, ktorá bude predovšetkým obsahovať opatrenia na systematické znižovanie informačnej nerovnosti v ďalšom vzdelávaní. Vytvorenie voľne dostupného vzdelávacieho obsahu zvýši úroveň kľúčových kompetencií občanov, ktoré im umožnia uplatnenie sa na trhu práce. Budú podporené aktivity ďalšieho vzdelávania zameraného na rozvoj osobnosti a zvýšenie kvality života.

6.1.4 Inovácie

Vláda SR zvýši inovačný potenciál hospodárstva tak, aby sa zvýšil podiel high-tech exportu na 14 % do roku 2020.

Vláda SR vytvorí podmienky pre podporu inovačných aktivít v súkromnom a verejnom sektore, vrátane podpory inovácií v oblasti kultúry a tvorivého hospodárstva. Existujúce podporné nástroje pre inovácie sú nedostatočné, s malým objemom zdrojov, a ich efektívnosť i účinnosť je nejasná. Vláda SR pripraví trvalo udržateľný projekt určený na zlepšenie prístupu menších inovatívnych firiem k financiám. V spolupráci s Európskym investičným fondom vláda SR spustí iniciatívu JEREMIE, ktorá je primárne zameraná na podporu malých a stredných podnikov (MSP). Hlavným cieľom je poskytnutie rizikového kapitálu inovatívnym MSP s dobrým podnikateľským plánom a inovačnou myšlienkou s komerčným potenciálom. Implementácia JEREMIE v SR zahŕňa dlhové nástroje (bankové záruky a úvery) a kapitálové nástroje (rizikový kapitál), ktoré sa poskytujú MSP nepriamo, prostredníctvom vybraných finančných sprostredkovateľov (komerčné banky, manažéri fondov rizikového kapitálu). Nástroje rizikového kapitálu sa primárne zameriavajú na podporu aplikovaného výskumu a vývoja a prenosu technologických poznatkov do praxe

Zapojenie Európskeho investičného fondu ako manažéra a odborného garanta implementácie JEREMIE, ako aj zapojenie súkromných finančných inštitúcií a spolufinancujúcich súkromných partnerov, predstavuje sklbenie verejných a súkromných prostriedkov (leverage), čo v konečnom dôsledku výrazne zvýši efektívnosť a hospodárnosť pri nakladaní s verejnými zdrojmi. Revolvingový návratný charakter pomoci JEREMIE zároveň zabezpečí kontinuitu a dlhodobú udržateľnosť projektu aj po ukončení programového obdobia 2007 – 2013.

V rámci dlhových nástrojov sa v roku 2011 plánuje vyhlásenie výziev pre finančných sprostredkovateľov (komerčné banky) na záruky pokrývajúce prvú stratu, čím sa za predpokladu cieľového pákového efektu vyprodukuje cca. 200 mil. eur nových úverov pre MSP. Zároveň sa predpokladá, že vhodné nastavenie produktu a poplatku za záruku spôsobí cez mechanizmus prenášania investičného rizika pokles úrokových sadzieb, ako aj zvoľnenie požiadaviek komerčných bánk na zábezpeku, čo výrazne pomôže najmä začínajúcim inovatívnym MSP s nedostatočnou kreditnou históriou a malým imaním.

Prostredníctvom verejného obstarávania vybraní správcovia fondov a rizikového kapitálu budú zároveň povinní spolufinancovať aktivity zo svojich vlastných zdrojov, ako aj zabezpečiť ďalšie súkromné prostriedky. Investície rizikového kapitálu budú sústreďované najmä na počiatočné štádium vzniku firmy (early stage a seed capital) a na technologické firmy, v rámci ktorých boli v SR identifikované najväčšie nedostatky trhu.

Práva duševného vlastníctva sú vo vedomostnej spoločnosti dôležitým obchodným aktívom, ktoré podporuje inováciu a tvorivosť prostredníctvom primeranej návratnosti investícií. Pre boj proti falšovaniu a autorskému pirátstvu je nevyhnutné aby vymožitelnosť týchto práv bola účinná. Je preto potrebné zabezpečiť koordináciu medzi orgánmi verejnej správy, vrátane lepšej výmeny informácií s európskym strediskom.

6.2 Zamestnanosť a sociálna inklúzia

Slovensko patrí medzi krajiny EÚ s relatívne vysokou nezamestnanosťou. Jej znižovanie a rast zamestnanosti má okrem sociálneho rozmeru aj dôležitý vplyv na výkonnosť ekonomiky cez zvyšovanie účasti pracovnej sily a produktivity. Výzvou je najmä zlepšenie situácie na okraji pracovného trhu hraničiaceho s neaktivitou. Slovensko má už niekoľko rokov najvyššiu mieru dlhodobej nezamestnanosti v EÚ a relatívne nízku mieru zamestnanosti starších ľudí. Na zníženie miery nezamestnanosti mladých ľudí je potrebné aj lepšie prepojenie vzdelávacieho systému s trhom práce. Zlepšenie situácie na trhu práce si tiež vyžaduje znižovanie regionálnych rozdielov.

6.2.1 Zamestnanosť

Vláda SR zvýši do roku 2020 mieru zamestnanosti žien a mužov vo veku 20 – 64 rokov na 72 % a zníži mieru dlhodobej nezamestnanosti na 3 %.

Zvýšenie flexibility Zákonníka práce

Vláda SR podporí tvorbu nových pracovných miest a zamestnávania a zabezpečí vyvážený pomer bezpečnosti a flexibility novelizáciou Zákonníka práce v apríli 2011. Na základe dohody medzi zamestnávateľom a zamestnancom bude možná voľba vhodnej kombinácie medzi výpovednou lehotou a vyplácaním odstupného jednotlivých zamestnancov. Taktiež sa umožní zamestnávateľovi zameniť čerpanie výpovednej lehoty za vyplatenie finančnej náhrady zodpovedajúcej mzde zamestnanca za rovnaké obdobie. Upraví sa výpovedná lehota podľa dĺžky trvania pracovného pomeru s kratšou výpovednou lehotou pre kratšie trvajúce pracovné pomery. Skúšobná doba bude diferencovaná, vyššiu ochranu budú mať nízkokvalifikovaní zamestnanci a naopak predĺži sa skúšobná doba pre vyšších vedúcich zamestnancov.

Na posilnenie internej flexibility firiem sa upraví regulácia pracovného času a organizácie práce a tiež sa zjednodušia pravidlá pre ich zmenu v rámci firmy a vytvorí sa priestor na rovnocennú diskusiu medzi zamestnávateľom a odbormi o pracovných podmienkach. Zavedie sa trvalá možnosť využívať flexikonto na úpravu pracovného času a možnosť zdieľať jedno pracovné miesto viacerými osobami, ktoré zvýši príležitosti zamestnania najmä žien s malými deťmi. Flexibilita trhu práce sa podporí zväčšením priestoru pre dohodu pracovných podmienok na úrovni kolektívneho vyjednávania v jednotlivých organizáciách. Zvýši sa tým flexibilita pracovných podmienok v zmysle odporúčaní Ročného prieskumu rastu.

Komplexná revízia aktívnych opatrení trhu práce, program medzitru práce

Zlepší sa štátna podpora zamestnávania komplexnou revíziou aktívnych politík trhu práce, najmä obmedzením ich počtu a znížením administratívnej náročnosti pri implementácii programov aktívnych opatrení trhu práce (AOTP). Opatrenia budú zrevidované tak, aby sa zvýšila účinnosť a efektivita výdavkov na ne s dôrazom najmä na znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. Zavedie sa jeden univerzálne koncipovaný príspevok na podporu zamestnávania znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, s diferenciaciou jeho výšky v závislosti od typu znevýhodnenia. Systém vzdelávania a prípravy pre trh práce sa nastaví tak, aby sa zabezpečila vyššia flexibilita uchádzačov o zamestnanie na trhu práce a ich kratšia účasť na vzdelávaní v prospech rýchlejšieho zamestnania.

Efektívnosť výdavkov sa zvýši zavedením konkurencie verejným službám zamestnanosti najmä využívaním služieb neštátnych subjektov. Vytvorí sa minimálne štandardy pre poskytovanie služieb zamestnanosti a zavedenie systému poukážok pre uchádzačov o zamestnanie na nakupovanie vybraných služieb (umiestňovanie na trhu práce a vzdelávanie) od subjektov neštátnych služieb zamestnanosti. Poukážky budú preplácané výlučne na báze výsledkov poskytovateľov. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny pripraví register poukážok na účely ich evidencie a finančného krytia, vytvorí verejný register subjektov neštátnych služieb, ktoré spĺňajú minimálne štandardy na poskytovanie služieb za poukážky, a vytvorí aj systém na pravidelné vyhodnocovanie úspešnosti subjektov neštátnych služieb zamestnanosti v začleňovaní uchádzačov o zamestnanie na otvorenom trhu práce.

Vláda SR zavedie medzitru práce, ktorým podporí opätovné začlenenie dlhodobo nezamestnaných na trh práce v súlade s odporúčaním Ročného prieskumu rastu. Pre lepšie zamestnanie dlhodobo nezamestnaných budú odstupňovane kompenzované náklady zamestnávateľa na odvody. Systém bude motivovať dlhodobo nezamestnaných poberateľov pomoci v hmotnej núdzi prijať pracovné miesta, ako aj zamestnávateľov prijímať ich do zamestnania. Zvýši sa tak ich príjem zo zamestnania ako aj atraktivita práce v porovnaní s príjmami len z dávok.

Tvorba pracovných miest zjednodušením podnikania

K zvýšeniu zamestnanosti prispeje aj zníženie administratívnej záťaže zamestnávateľov a zlepšenie podnikateľského prostredia. Vláda SR implementuje opatrenia zamerané na znižovanie bariér v podnikaní, stabilizuje právne prostredie a rozšíri služby e-Governmentu. Základné imanie na založenie podniku bude pre vybrané typy právnických osôb znížené a registračné lehoty pre malé podniky budú skrátené. Dobudovanie a sfunkčnenie siete jednotných kontaktných miest zlepši komunikáciu fyzických aj právnických osôb so štátom. Odstránením zbytočnej byrokratickej záťaže sa znížia náklady podnikateľov na administratívu a umožní sa im tak sústrediť zdroje na produktívnu činnosť podniku a rozširovanie prevádzok.

Vláda investuje do dopravnej infraštruktúry najmä výstavbou diaľnic, ktorá zníži náklady a zvýši dostupnosť podnikania aj v menej rozvinutých regiónoch s vysokou mierou nezamestnanosti. Posilní sa tým aj medzinárodná konkurencieschopnosť Slovenska pre zahraničných investorov, ktorí boli hlavným zdrojom rastu zamestnanosti a hospodárstva v uplynulých rokoch. Samotná výstavba infraštruktúry povedie k tvorbe pracovných miest v stavebnom odvetví, ktoré po krízovom období zažívalo útlm nových objednávok.

Slovenský daňovo-odvodový systém nepodporuje tvorbu pracovných miest, najmä kvôli vysokému daňovo-odvodovému zaťaženiu miezd. Daňovo-odvodová reforma preto zníži odvodovú záťaž pre zamestnancov a posilní atraktivitu práce, čím sa zvýši motivácia nezamestnaných hľadať si zamestnanie. Reforma taktiež vytvorí priestor pre ďalšie znižovanie daňovo-odvodovej záťaže v budúcnosti a zásadne zjednoduší platenie daní a odvodov – od roku 2013 bude potrebné na platenie daní a odvodov už iba jediné tlačivo a komunikácia bude prebiehať iba s jedným finančným úradom. Znížia sa tým administratívne náklady zamestnávateľov, ktorí sa budú môcť viac venovať produktívnej činnosti.

Jedným z nástrojov na podporu zamestnanosti pre malé a stredné podniky je aj spustenie iniciatívy JEREMIE. Poskytovanie rizikového kapitálu inovatívnym malým a stredným podnikom s dobrým podnikateľským plánom a inovačnou myšlienkou s komerčným potenciálom podporí najmä tvorbu nových pracovných miest s vyššou pridanou hodnotou a produktivitou.

Zefektívni sa poskytovanie investičnej pomoci tak, aby sa podpora zamerala na projekty v regiónoch s najvyššou mierou nezamestnanosti. Vláda SR zvýhodní poskytnutie investičnej pomoci pre tých investorov, ktorí budú svoje investície realizovať v oblastiach s vysokou mierou nezamestnanosti. Okrem toho sa bude investičná pomoc diferencovať podľa pridanej hodnoty, ktorú podporený zahraničný investor realizuje.

Zlepší sa zapojenie zamestnávateľov a zamestnávateľských zväzov do systému odborného vzdelávania a prípravy. Vláda SR upraví kompetencie jednotlivých subjektov zapojených do odborného vzdelávania a prípravy pre trh práce. Skvalitnení sa tým odborné vzdelávanie, čo prispeje k zvýšeniu kvalifikácie pracovnej sily a umožní lepšie prispôsobovanie zamestnancov rýchle sa meniacim požiadavkám trhu práce.

6.2.2 Sociálna inklúzia

Vláda SR podporí sociálne začlenenie, najmä prostredníctvom znižovania chudoby so zámerom vymaniť najmenej 170 tisíc ľudí z rizika chudoby a vylúčenia.

Zefektívnenie súčasných a zavedenie nových nástrojov pomoci v hmotnej núdzi

Zefektívni a zjednoduší sa štátna sociálna podpora komplexnou revíziou všetkých sociálnych dávok, najmä obmedzením ich počtu a znížením administratívnej náročnosti. Vláda SR podporí sociálnu inklúziu zefektívnym súčasných a zavedením nových nástrojov pomoci v hmotnej núdzi. Zámerom je nastavenie optimálneho mechanizmu na vyváženie aktívneho a motivačného princípu. Prehodnotí sa súčasný systém podpory vrátane príspevku na aktívnu činnosť. Zjednoduší sa systém pomoci v hmotnej núdzi úpravou podmienok vzniku

nároku, znížením administratívnej náročnosti správy agendy a výraznejšie sa prepojí poskytovanie dávky v hmotnej núdzi na aktivitu poberateľa. Vytvorí sa podmienky na zavedenie možnosti výplaty dávky v hmotnej núdzi prostredníctvom elektronického platobného prostriedku. Obnovia sa sociálne štipendiá na základných školách diferencované podľa prospechu.

Príspevok na bývanie sa vyčlení zo systému pomoci v hmotnej núdzi a bude upravený novou právnou úpravou, a to zavedením štátnej sociálnej dávky. Štát bude touto dávkou prispievať na úhradu výdavkov spojených s užívaním bytu alebo rodinného domu pre vlastníkov ako aj nájomcov bytov alebo domov, ktorí sú na tento druh štátnej podpory vzhľadom na svoj príjem, ako aj náklady na bývanie odkázaní.

Podpora sociálne vylúčených spoločenských skupín

Vláda SR prijme kroky na riešenie problémov sociálne vylúčených spoločenských skupín (SVS). Pripraví zákon o sociálne vylúčených spoločenských skupinách, v ktorom definuje SVS a stanoví priority a postupy v riešení problémov ich členov. Navrhne spôsob vysporiadania vlastníckych práv k pozemkom v rámci SVS a podporí investície do základnej infraštruktúry. Vláda SR zdefiniuje sociálne bývanie a podporí systém prestupného viacstupňového sociálneho bývania založeného na princípoch zásluhovosti. Taktiež sa dobuduje sieť komunitných centier so zadanými štandardmi, ktoré musia spĺňať (napríklad vybavenie, sociálni terénni pracovníci, asistenti zdravotníka). Zámerom je od roku 2011 alokovať časť prostriedkov Európskeho sociálneho fondu viazaných na národné projekty na budovanie siete komunitných centier a vytváranie podmienok na skvalitňovanie ich činnosti prostredníctvom „Národného projektu komunitných centier“.

Podporia sa aktivity samospráv, cirkví, charity a organizácií tretieho sektora, ktoré dosahujú preukázateľné výsledky v riešení problémov SVS. Vláda SR zavedie kontinuálne výskumy SVS (napr. vzdelanie, zamestnanosť, zdravotný stav, kriminalita a pod.), ktoré budú slúžiť na vyhodnotenie dosahov verejných politík a efektivity realizovaných programov. Jednotkou spracovania budú komunity vymedzené zákonom o sociálne vylúčených spoločenských skupinách.

Zabezpečenie dostupnosti a kvality sociálnych služieb

Vláda SR zabezpečí prístup k dostupným, udržateľným a kvalitným sociálnym službám zrovnoprávnením financovania poskytovateľov sociálnych služieb a vytvorením podmienok pre financovanie nákupu služieb na úrovni prijímateľa a nie na jednotlivých poskytovateľov služieb. Finančný príspevok pôjde na úhradu časti nákladov na oprávneného prijímateľa sociálnej služby, ktorému sa tým umožní slobodný výber poskytovateľa sociálnej služby. Zavedie sa finančný normatív podľa druhu sociálnej služby a podľa formy sociálnej služby na pokrytie nákladov na poskytovanie sociálnej služby v minimálnom rozsahu definovanom zákonom. Zavedú sa nové aktivizujúce formy práce s klientom. Taktiež sa zefektívni výkon dohľadu MPSVR SR nad poskytovaním sociálnych služieb a hodnotenie podmienok kvality poskytovanej sociálnej služby. Zefektívni a rozšíri sa systém viaczdrojového financovania sociálnych služieb v záujme súčinnosti a previazanosti medzi verejnými financiami a inými zdrojmi.

6.3 Podnikateľské prostredie

Medzi najväčšie nedostatky podnikateľského prostredia na Slovensku patrí nízka vymožitelnosť práva nedostatočná efektívnosť a transparentnosť verejného obstarávania a poskytovania dotácií (vrátane štrukturálnych fondov) a nadbytočná byrokracia. Hlavné opatrenia na zlepšenie tohto stavu budú zamerané na znižovanie administratívneho zaťaženia a dobudovanie jednotných kontaktných miest. Jedným z najdôležitejších opatrení na podporu investícií v regiónoch je v prípade Slovenska výstavba diaľnic, ktorá prispieva aj k zvýšeniu ich konkurencieschopnosti a rastu zamestnanosti. Funkčná elektronická verejná správa umožní podnikateľom prístup k informáciám a službám, pričom najvýraznejším prínosom je zníženie administratívneho zaťaženia jednotlivcov a podnikateľov pri komunikácii s verejnou správou a zvyšovanie jej transparentnosti.

Administratívne zaťaženie a regulácia

Vláda SR zlepší podnikateľské prostredie tak, aby sa Slovensko do roku 2020 umiestnilo v prvej pätnástke rebríčka Svetovej banky Doing Business a zlepšilo v Indexe regulácie trhu produktov OECD na 1,2 bodu.

Do konca roka 2012 budú prijaté opatrenia zamerané na minimalizáciu bariér vstupu do podnikania, stabilizáciu právneho prostredia, rozšírenia služieb e-Governmentu a zníženia regulačného zaťaženia vo všetkých fázach podnikania. V oblasti vstupu do podnikania sa zníži základné imanie pre vybrané druhy právnických osôb a skráti doba na vydanie osvedčenia o živnostenskom oprávnení. Zníži sa administratívna náročnosť povolovacích konaní podľa novej diferenciacie stavieb vo väzbe na nové povolovacie postupy a bude tiež možné povolenie vydať v zrýchlenom konaní (za poplatok). Proces registrácie majetku sa zlacní a zrýchli znížením počtu úkonov. Prehodnotenie súčasnej metodiky hodnotenia vplyvov už existujúcej ale aj novej legislatívy na podnikateľské prostredie a dobudovanie analytických kapacít vrátane konkrétnych návrhov zlepší kvalitu predkladaných návrhov.

Dobudovanie a sfunkčnenie jednotných kontaktných miest (JKM) umožní elektronickú komunikáciu s fyzickými a právnickými osobami. Umožní taktiež vybaviť oprávnenie a iné náležitosti na podnikanie prostredníctvom elektronických zariadení a umožní zrealizovať platbu správnych a súdnych poplatkov za vydanie oprávnenia na podnikanie a za registráciu firmy v obchodnom registri. Do konca roka 2011 sa plánuje dobudovať informačný systém na účely prijímania podaní od občanov a párovania platieb realizovaných prostredníctvom platobného portálu a tiež integrovať JKM s obchodnými registrami príslušných súdov.

Posilnenie konkurenčného prostredia

Vo viacerých odvetviach, ktoré boli tradične monopolné, sa v poslednom období začína objavovať konkurencia. Výraznejší nástup konkurencie bude pomáhať zvyšovať kvalitu služieb a tlačiť na znižovanie cien v porovnaní s cenami monopolných subjektov. Ide napríklad o dodávku plynu, elektriny, telekomunikačných služieb, vrátane internetu a káblovej televízie, ale aj železničnej dopravy alebo poštových služieb.

Vláda SR bude podporovať rozvoj konkurenčného prostredia všade tam, kde to je možné. Úpravou legislatívy sa znížia bariéry pre vstup nových subjektov na tieto trhy. A naopak, tam kde sa konkurenčné prostredie nedokáže vytvoriť, bude vláda SR presadzovať silnú a kvalitnú reguláciu zo strany štátu. Tá by mala zamedziť monopolným podnikom zneužívať svoje dominantné postavenie na danom trhu na úkor ostatných podnikateľov a spotrebiteľov.

Transparentnosť podnikateľského prostredia

Vláda SR zvýši transparentnosť podnikateľského prostredia a zefektívni vydávanie a zverejňovanie Obchodného vestníka. Zavedie sa elektronický Obchodný vestník, ktorý bude poskytovať komplexné informácie o podnikateľoch v elektronickej podobe, a to najmä o zápisoch do obchodného registra, o vstupe do konkurzu, o listinách viažucich sa ku konkrétnemu podnikateľovi, ďalej bude poskytovať údaje podnikateľov a iných právnických a fyzických osôb (nadácie, občianske združenia, neziskové organizácie neinvestičné fondy), a to najmä účtovné závierky, vstup do likvidácie, správy o hospodárení, oznámenia emitentov cenných papierov, špecifikácia prijatého podielu zaplatenej dane z príjmov a údaje orgánov verejnej moci určené podnikateľom, vrátane jednoduchého vyhľadávania právne a ekonomicky relevantných informácií.

Zavedie sa elektronický insolvenčný register, čím sa proces uspokojovania majetkových nárokov veriteľov, medzi ktorými je v nezanedbateľnej miere pravidelne štát a jeho inštitúcie, výrazne zefektívni, sprehľadní a v neposlednom rade sa zabezpečí takmer úplná publicita informácií o celom procese a priebehu konkurzného konania. Výsledkom zavedenia registra v zahraničí bolo spravidla zvýšenie výťažnosti konkurzných konaní. Novou právnou úpravou sa zavedú tiež predvídateľné a transparentné procesy s ukončením podnikania a spresní sa zodpovednosť členov štatutárnych orgánov obchodných spoločností, ktoré zanikajú.

Vláda SR zvýši efektívnosť verejného obstarávania, čo povedie k poklesu vysúťažených cien pre verejného obstarávateľa. Dôjde tak k zvýšeniu efektívnosti verejného sektora a obmedzí sa korupčný potenciál pri zadávaní verejných zákaziek, čo bude mať pozitívne dopady i na kvalitu podnikateľského prostredia na Slovensku. Zníži sa rozsah výnimiek zo zákona iba na tie situácie, keď sa dá ich uplatnenie ekonomicky racionálne zdôvodniť. Zvýši sa transparentnosť obstarávacích procesov prostredníctvom maximálneho zverejňovania informácií. Zavedie sa povinná ex-ante analýza podoby obstarávacej dokumentácie s ohľadom na dosiahnutie dostatočnej miery konkurencie medzi uchádzačmi. Zníži sa administratívna záťaž uchádzačov a obmedzia sa možnosti ich vyradovania zo súťaží z formálnych dôvodov. Zvýši sa efektívnosť kontrolných mechanizmov a zavedie sa povinné zdôvodňovanie ekonomickej racionality požiadaviek špecifikovaných v zadávacej dokumentácii.

Dopravná infraštruktúra

Silný ekonomický rozvoj Slovenska prináša zvyšujúce sa nároky na dopravnú infraštruktúru. Postupná zmena štruktúry hospodárstva a hlavne priemyslu uberá z výkonov železničnej dopravy, čoraz väčší podiel prepravy nákladov i osôb sa presúva na cesty. Prispievalo k tomu aj nekonceptné riadenie štátnych železničných spoločností, ktoré nedostatočnou flexibilitou i vysokými cenami v nákladnej preprave vytlačilo zo železnice na cesty aj nemalú časť takých komodít, ktoré v krajinách s lepšie organizovanou nákladnou dopravou po železnici využívajú dominantne tento kapacitnejší a ekologickejší spôsob prepravy.

Sčasti zákonite a sčasti v dôsledku nekonceptného riadenia tak Slovensko v dopravnej infraštruktúre čelí na jednej strane problému slabo vyťaženej železničnej siete a na druhej strane problému preťažených ciest. Vláda začiatkom roku 2011 prijala program revitalizácie železníc, ktorého cieľom je zvrátiť negatívny vývoj ich výkonov, produktivity i hospodárenia. Efektívnejšie a pružnejšie fungovanie železničných spoločností podporené modernizáciou časti tratí i vozového parku by malo v nasledujúcich rokoch zvýšiť vyťaženosť železníc a spomaliť doterajší strmý rast dopravných intenzít na cestnej sieti.

Cesty však budú naďalej dominovať v preprave tovarov i osôb a budú aj dôležitým faktorom pri snahe podporiť ekonomický rozvoj a zamestnanosť v zaostávajúcich regiónoch Slovenska. Už teraz výrazné rozdiely v miere nezamestnanosti ako aj v hodnotení konkurencieschopnosti okresov SR podnikateľmi poukazujú na vysokú koreláciu s (ne)dostupnosťou kvalitnej a kapacitnej cestnej siete v danom území. Len na dobudovanie prioritnej diaľnice D1 medzi Bratislavou a Košicami, ktorá spája 8 z 10 najväčších miest Slovenska, zostáva vybudovať vyše 100 km úsekov, prevažne v náročnom teréne. Túto potrebu zďaleka nepokryjú zostávajúce zdroje z fondov EÚ určené na cesty a diaľnice v období 2007 – 2013, a to ani spolu s podobným objemom domácich verejných zdrojov. Vláda SR preto vyčlení viac zdrojov z fondov EÚ i štátneho rozpočtu na budovanie diaľničnej infraštruktúry. Vláda taktiež podporí a vytvorí podmienky pre rozvoj verejnej osobnej dopravy (železničnej a autobusovej) a jej integráciu.

Hoci vláda očakáva, že cez kvalitné a transparentné súťaže dosiahne významné úspory v porovnaní s pôvodne pripravovanými PPP projektmi, okrem fondov EÚ a spolufinancovania z domácich zdrojov bude musieť v nasledujúcich rokoch využiť aj ďalšie zdroje financovania. Zabezpečí tiež pokračovanie prípravy ďalších úsekov D1, D3, D4 a najpotrebnejších rýchlostných ciest tak, aby Slovensko vedelo využiť zdroje EÚ na ďalšie programovacie obdobie 2014 – 2020 už od jeho začiatku. Ešte predtým však zvýši zdroje investované do obnovy dlho zanedbávaných ciest I. triedy, a to najmä v regiónoch, kde nahrádzajú funkciu zatiaľ chýbajúcich diaľnic či rýchlostných ciest.

Pokrok dosiahnutý pri budovaní dopravnej infraštruktúry zaostáva za dynamikou rozvoja ekonomiky a rastom prepravných nárokov, obzvlášť po integrácii krajiny do EÚ, a predstavuje významnú bariéru rastu a rozvoja zamestnanosti, najmä vo východných regiónoch krajiny. Dopravná infraštruktúra tak v SR nenapĺňa funkciu nástroja na zvýšenie atraktivity územia, jeho ekonomického potenciálu a kvality života obyvateľov. Naopak, skôr brzdí integráciu slabších regiónov do širších územných a hospodárskych vzťahov. Rastúce požiadavky na mobilitu sú totiž na väčšine ťahov – aj zaradených do transeurópskej dopravnej siete (TEN-T) - naďalej zabezpečované dominantne prostredníctvom ciest I. triedy, z ktorých mnohé už nespĺňajú kapacitné, bezpečnostné a v dôsledku dlhodobého preťaženia ani kvalitatívne parametre.

Do roku 2020 je preto nevyhnutné znížiť zaostávanie SR v pokrytí územia sieťou diaľnic či rýchlostných ciest a vytvoriť tak priestor na zásadné zmenšenie zatiaľ výrazných medziregionálnych disparít v rámci SR, a tým aj podmienky na významný rast zamestnanosti. Dosiachnutie tohto cieľa si vyžiada posilnenie európskych i národných zdrojov financovania, objektivizáciu procesu určovania priorít výstavby, ako aj väčší tlak na efektívnosť v celom procese investičnej prípravy. Spolu so zabezpečením efektívnejších súťaží medzi zhotoviteľmi v procese transparentného obstarávania by to malo zastaviť otváranie sa nožníc medzi potrebami budovania dopravnej infraštruktúry a dostupnými zdrojmi na jej financovanie.

Elektronická verejná správa

Vláda SR zvýši využitie informačno-komunikačných technológií vo verejnej správe tak, aby e-government index dosiahol do roku 2020 aspoň 90 %.

Elektronická verejná správa umožňuje občanom a podnikateľom prístup k informáciám a službám, pričom najvýraznejším prínosom je zefektívnenie výkonu verejnej správy, zníženie administratívneho zaťaženia jednotlivcov a podnikateľov pri komunikácii s verejnou správou a zvyšovanie transparentnosti verejnej správy.

Najdôležitejšou úlohou súčasného obdobia je vytvorenie legislatívneho rámca a zadefinovanie podmienok pre všeobecný elektronický prístup k základným verejným službám s navzájom prepojenými registrami verejnej správy a umožnenie úplnej elektronickej výmeny údajov medzi občanmi, verejným a súkromným sektorom.

Návrh zákona o elektronickej verejnej správe ustanoví všeobecnú právnu úpravu spôsobu výkonu verejnej moci elektronickou cestou, a tým umožní realizáciu elektronických služieb orgánov verejnej moci jednotným spôsobom, bez potreby výrazného zásahu (s výnimkou procesných predpisov) do každého osobitného právneho predpisu, ktorý upravuje v konkrétnych prípadoch tento výkon.

Vybudovanie centrálného systému verejnej správy (metainformačného systému) bude slúžiť na evidenciu a analyzovanie údajov o prevádzkovaných informačných systémoch verejnej správy. Bude podkladom k prijímaniu opatrení prispievajúcich k efektívnemu budovaniu integrovaného informačného systému verejnej správy a zlepšeniu súčinnosti jeho služieb (interoperabilita). Z hľadiska vzájomnej kooperácie informačných systémov je potrebné stanoviť základné princípy interoperability informačných systémov, ktoré napomôžu efektívnemu a jednoduchému prepájaniu informačných systémov jednotlivých úsekov verejnej správy na úrovni štátnej správy aj samosprávy.

Verejné služby budú dostupné viacerými elektronickými kanálmi, podporený bude najmä rozvoj funkcionalít Ústredného portálu verejnej správy a zavedenie integrovaných obslužných miest. Pri implementácii elektronických služieb poskytovaných jednotlivými orgánmi verejnej správy sa bude postupovať v súlade s prioritami a časovým harmonogramom Operačného programu informatizácia spoločnosti. Prímeraná pozornosť bude venovaná zabezpečeniu informačnej bezpečnosti. Návrh zákona o informačnej bezpečnosti zjednotí požiadavky a kompetencie, ktoré sa týkajú bezpečnosti informačno-komunikačných technológií.

Vláda SR taktiež zjednoduší procesný model administratívnych úkonov v jednotlivých situáciách z pohľadu občana aj podnikateľa. Minimalizujú sa administratívne bariéry pri podávaní daňového priznania pre zamestnancov, zjednoduší sa matričná agenda pre občanov pri viacerých životných situáciách (narodenie dieťaťa, uzavretie manželstva, rozvod, úmrtie člena rodiny) a pri zmene bydliska, zefektívni sa proces registrácie vozidiel.

6.4 Transparentné prostredie a vymožitelnosť práva

Transparentné a nekorupčné prostredie posilňuje efektívnosť, hospodársky rast, prispieva k rovnosti šancí v ekonomike a v konečnom dôsledku zvyšuje blahobyt. Efektívny boj s korupciou si vyžaduje zvýšenie transparentnosti a zúženie priestoru pre nekalé aktivity pri akomkoľvek nakladaní s majetkom štátu, verejných inštitúcií a samospráv, resp. pri verejnom obstarávaní. Nedôvera, ktorá panuje voči verejným inštitúciám, súdom a sudcom je zapríčinená nízkou úrovňou vymožitelnosti práva, ako aj stavom korupcie a klientelizmu na Slovensku.

Vláda SR obmedzí priestor pre korupciu a klientelizmus, zvýši transparentnosť a vymožitelnosť práva tak, aby sa Slovensko zlepšilo v indexe korupcie na hodnotu 80 %.

Vymožitelnosť práva na súde v primeranom čase

Vláda SR urýchli súdne konania a zefektívni prácu súdov tak, aby sa ľudia mohli domôcť svojich práv v primeranom čase a na správnom mieste. Zvýši sa možnosť aktívnej účasti občanov na kontrole súdnej moci a dostupnosť súdneho konania cez zjednodušené formuláre podaní na súd. Nástrojom bude právna úprava (najmä novela Občianskeho súdneho poriadku), ktorá zavedie zjednodušené procesné postupy, určí lehoty pre rozhodovanie súdu vo vybraných veciach, tiež elektronický systém doručovania súdnych písomností. Budú vytvorené podmienky na úplnú elektronizáciu súdnictva (elektronický súdny spis), ktorá bude zahŕňať aj elektronické nahrávanie všetkých pojednávaní a umožnenie priebežného sledovania stavu súdneho konania. Nová právna úprava urýchli vydávanie platobných rozkazov, rozšíri používanie elektronických formulárov. Vytvorí sa tiež legislatívna, technická i organizačná podpora pre vytvorenie odborného tímu sudcu podľa vopred známych a objektívnych kritérií.

Predvídateľnosť práva zverejňovaním všetkých súdnych rozhodnutí

Na základe novej právnej úpravy, ktorá vytvorila povinnosť pre súdy zverejňovať všetky súdne rozhodnutia na internete, bude vytvorená centrálna webstránka. Na webstránke budú všetky súdne rozhodnutia zo všetkých všeobecných súdov (okresných súdov, krajských súdov, špecializovaného trestného súdu a Najvyššieho súdu SR). Webstránka bude vytvorená tak, aby spĺňala kritérium priateľského internetového prostredia pre užívateľa. Zámerom je umožniť, čo najjednoduchší spôsob vyhľadávania rozhodnutí z jednotlivých súdov, k jednotlivým právnym oblastiam, k jednotlivým právnym problémom. Webstránka so zverejnenými rozhodnutiami bude nástrojom predvídateľnosti práva pre každého a bude tiež nástrojom pre porovnanie jednotlivých rozhodnutí, čo do kvality práce sudcov. Zvýši sa tým transparentnosť a predvídateľnosť rozhodovania súdov a vytvorením tlaku na presvedčivejšie zdôvodňovanie rozhodnutí súdov sa skvalitní rozhodovacia činnosť súdov.

Dostupnosť práva

Vláda SR uľahčí prístup k platnému právu, sprehľadní legislatívny proces a zlepší prevenciu pred eskaláciou právnych problémov. Vytvorí sa právne záväzná elektronická podoba Zbierky zákonov Slovenskej republiky ako oficiálny zdroj práva v Slovenskej republike. Bude tiež vytvorená infraštruktúra pre distribúciu elektronickej podoby právnych predpisov od pripomienkového konania do publikácie v zbierke zákonov. V rámci existujúceho Portálu právnych predpisov sa plánuje jeho nadstavba, zavedenie elektronických schvaľovacích postupov, zavedenie zaručeného elektronického podpisu pre ústavných činiteľov a povinné používanie Editoru právnych predpisov. Dôjde tiež k zmene právnej úpravy Centra právnej pomoci pre ľudí, ktorá určí ako jednu z úloh centra - predchádzať eskalácii právnych problémov a tým pôsobiť nielen na zvyšovanie právneho vedomia v spoločnosti, ale tiež zníženie výskytu vyhrotených právnych sporov. Za týmto účelom centrum vytvorí koncepciu prevencie pred právnymi problémami, ktorú bude následne aj technicky realizovať.

Obnova dôvery v justíciu, boj s korupciou a zamedzenie politickým vplyvom na justíciu

Vláda SR vytvorí podmienky pre zvrátenie negatívneho a prehľujúceho sa trendu nedôvery v súdnictvo, zamedzenie politického vplyvu do súdnej moci a posilnenie jej nezávislosti. Zavedú sa prísne podmienky pre prehľadné a otvorené výberové konania na sudcov i prokurátorov. V zákone bude upravený mechanizmus výberových konaní vrátane tvorby výberových komisií, ktorý zabezpečí výber najkvalitnejších uchádzačov vrátane predsedov súdov a pre všetkých uchádzačov rovnosť šancí. Nová právna úprava zavedie povinnosť bezpečnostných previerok pre sudcov ako aj kandidátov na sudcov.

S cieľom skvalitniť rozhodovaciu činnosť súdov budú vytvorené právne i technické podmienky pre špecializáciu sudcov a ich priebežné vzdelávanie. Zákonná úprava tiež zavedie hodnotenie výkonu funkcie sudcov s určením presných kritérií, procesu a dôsledkov hodnotenia práce sudcov. S cieľom zamedziť uzatvorenému súdному systému, ktorý nie je schopný odolávať korupčným vplyvom zvnútra sudcovského stavu, po širšej odbornej diskusii bude predstavený návrh právnej úpravy na zmenu pravidiel disciplinárnych konaní proti sudcom s novým spôsobom kreovania disciplinárnych senátov s možnosťou občianskej kontroly a s využitím systému "výber ad hoc" pri kreovaní senátov.

Na základe výsledkov širšej odbornej diskusie bude predstavený návrh zriadenia Najvyššieho správneho súdu s cieľom zabezpečiť účinnú súdnu ochranu občanov pred porušeniami zákona zo strany orgánov verejnej správy. S cieľom zamedziť korupcii na súdoch bude zriadená linka na ohlasovanie prípadov korupcie v justícii i vo väzenstve. Zamedzí sa aj plynulému striedaniu funkcie sudcu s funkciou vo výkonnej moci, na základe čoho minister spravodlivosti nebude môcť priamo kandidovať na predsedu súdu. Zavedie sa vyššia transparentnosť a verejná kontrola činnosti súdnej rady tým, že všetky zasadnutia súdnej rady budú verejné. Z rokovaní bude tiež povinnosť vyhotovovať a zverejňovať zvukové záznamy zo všetkých zasadnutí. Zavedie sa tiež povinnosť súdnej rade, aby každé rozhodnutie obsahovalo odôvodnenie, ak sa týka postaveniam sudcu a bolo aj zverejňované. Zamedzí sa vplyvu výkonnej či politickej moci do jej rozhodovania tým, že sa zavedie nezlučiteľnosť funkcií člena súdnej rady a predsedu (podpredsedu) súdu.

Zvýšenie efektívnosti a transparentnosti v čerpaní prostriedkov zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu

K napĺňaniu cieľov NPR SR vo významnej miere prispieva aj politika súdržnosti EÚ. NPR SR reflektuje strategické priority SR pre politiku súdržnosti a preto sú mnohé jeho opatrenia spolufinancované zo zdrojov EÚ. Vláda SR prikladá dôležitosť najmä efektívnemu a transparentnému využitiu týchto zdrojov. Pristúpi preto k akcelerácii, zefektívneniu a zjednodušeniu implementácie operačných programov uvedených v Národnom strategickom referenčnom rámci a k zjednodušeniu prístupu verejnosti k finančným prostriedkom zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu tak, aby sa urýchlila ich implementácia a účinok takýchto intervencií na hospodárstvo SR. Zlepší sa nastavenie procesov riadiacich orgánov v rámci systému riadenia a kontroly a zvýši sa kvalita vykonávania ustanovení centrálne nastaveného systému.

6.5 Zdravie

Slovensko napriek rýchlemu rastu výdavkov na zdravie v posledných rokoch naďalej výrazne zaostáva za výsledkami krajín EÚ. Výdavky na zdravotníctvo rástli na Slovensku výrazne rýchlejšie než v krajinách s podobnou úrovňou HDP na obyvateľa a EK očakáva, že ich rast do roku 2060 bude jedným z najvyšších v EÚ. Napriek tomu stúpala očakávaná dĺžka života pomalšie než priemer EÚ. Hlavnými výzvami sú zefektívnenie výdavkov na zdravie, zvýšenie dostupnosti zdravotnej starostlivosti a zlepšenie jej kvality pre všetky skupiny obyvateľstva. Vláda SR prijme kroky, ktoré ďalej zlepšia prístup znevýhodnených skupín k zdravotným službám v nadväznosti na už prijatý ochranný limit na lieky pre dôchodcov a zdravotne ťažko postihnutých, čím posilní sociálny aspekt v zdravotníctve.

Vláda SR zlepší zdravotnú starostlivosť tak, aby sa do roku 2020 zvýšil počet očakávaných rokov zdravého života bez invalidity alebo závažného hendikepu pri narodení na 60 rokov.

6.5.1 Dostupnosť zdravotnej starostlivosti a informovanosť

Časová dostupnosť zdravotnej starostlivosti

Vláda SR reštrukturalizuje verejnú minimálnu sieť poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, s ktorými sú poisťovne povinné uzavrieť zmluvy, najmä zrušením koncovej siete nemocníc (menného zoznamu najmä štátnych nemocníc). Zmenou vyhlášky MZ SR, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zozname poistencov čakajúcich na poskytnutie plánovanej zdravotnej starostlivosti sa zvýši transparentnosť zaraďovania poistencov na poskytnutie plánovanej zdravotnej starostlivosti do zoznamu zdravotnej poisťovne a skrátenie čakania na plánovanú zdravotnú starostlivosť po zaradení do zoznamu. Čakacie listiny budú vytvorené pre všetky diagnostické a terapeutické výkony, ktoré budú poskytnuté viac než 1 mesiac od indikácie. Plánovaná zdravotná starostlivosť bude poskytnutá v lehote do 12 mesiacov od zaradenia do zoznamu vedeného zdravotnou poisťovňou a v kratšom termíne pri zobrazovacích metódach (diagnóza), ambulantnej starostlivosti, onkologickej starostlivosti. Čakacie lehoty budú poisťovne povinné zverejňovať podľa jednotlivých poskytovateľov, čím sa umožní ich porovnateľnosť.

Informovanosť pacientov o kvalite poskytovateľov zdravotnej starostlivosti

Vláda SR bude podporovať zvyšovanie kvality v zdravotníctve prostredníctvom zavedenia zrozumiteľného systému merania kvality a akreditácie poskytovateľov vrátane nemocníc. Do konca roku 2011 prijme nový rozšírený zoznam indikátorov kvality a zadefinuje ich aj pre ďalšie medicínske odbory. Hodnoty indikátorov kvality poskytovateľov zdravotnej starostlivosti budú nastavené tak, aby na rozdiel od súčasného stavu skutočne a zmysluplne diferencovali poskytovateľov. Hodnoty indikátorov ako aj rebríčky kvality poskytovateľov zdravotnej starostlivosti bude zverejnené minimálne raz ročne v užívateľsky prijateľnej podobe s cieľom zvýšiť informovanosť pacientov. Raz za tri roky bude zoznam indikátorov revidovaný.

6.5.2 Lieková politika

Zavedenie generickej preskripcie

Vláda SR posilní výber pacienta pri vydávaní lieku, najmä vo vzťahu k výške hotovostného doplatku, zavedením tzv. generickej preskripcie, teda predpisovania liekov podľa názvu účinnej látky. Z dlhodobého hľadiska možno predpokladať zlepšenie cenovej súťaže medzi dodávateľmi liekov motivované snahou o určenie čo najnižšej miery spoluúčasti poistenca, a teda postupné znižovanie cien liekov. Lekárne budú mať povinnosť mať na sklade a ponúknuť pacientovi generickú alternatívu s najnižším doplatkom, ako je praxou v niektorých krajinách EÚ.

Lieková regulácia

Vláda SR legislatívne zadefinuje mieru nákladovej efektívnosti liečby, ktorá sa už z pohľadu spoločnosti nepovažuje za prínosnú, a to prostredníctvom stanovenia akceptovateľnej ceny jedného kvalitného roku života (tzv. QALY) vo výške 24-násobku až 35-násobku priemernej mesačnej mzdy. Zvýši sa úloha farmakoekonomického posúdenia lieku pri jeho zaraďovaní medzi hradené lieky a pri stanovovaní výšky úhrady. Zavedie sa povinnosť farmakoekonomického posudzovania lieku aj pri rozhodovaní o zvýšení úhrady alebo o rozšírení indikačného obmedzenia, nakoľko ide o zmeny, ktoré môžu mať zásadný vplyv na výdavky z verejného zdravotného poistenia a dôjde k revízii súčasne hradených liekov na základe farmakoekonomických kritérií.

Ďalej sa posilní transparentnosť pri stanovení výšky úhrad zdravotných poisťovní a doplatku pacienta. Umožní sa odmietnuť úhradu z verejného zdravotného poistenia liekom, ktorých účinnosť nebola v dostatočnej miere podložená výsledkami klinických skúšok. Nové lieky budú kategorizované dočasne na 2 roky, a pred uplynutím tohto obdobia bude pre zotrvanie lieku na trhu potrebné predložiť údaje o používaní lieku po jeho zaradení, jeho nákladoch a výsledkoch.

Sprísni a sprehľadní sa existujúci systém medzinárodného porovnávania cien liekov, aby cena lieku na Slovensku nemohla prekročiť úroveň druhej najnižšej ceny spomedzi krajín EÚ (v súčasnosti priemer 6 najnižších cien spomedzi cien v krajinách EÚ).

Taktiež sa zrýchli vstup generických liekov na trh. Zaradenie do procesu kategorizácie sa pre generické lieky zvýši zo súčasných 4-krát ročne na 12-krát ročne. Zaradenie generického lieku do kategorizácie je v porovnaní so zaraďovaním originálneho lieku procesne jednoduchšie, nevyžaduje osobitné farmakoekonomické hodnotenie a náročné rozhodovanie o primeranej výške úhrady. Rovnakým spôsobom je potrebné prehodnotiť frekvenciu zapracovávania žiadostí o zmenu (zníženie) ceny liekov.

Transparentnosť a nezávislosť procesu kategorizácie liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín sa zvýši zavedením kritérií pre vylúčenie člena poradného orgánu z prípravy a prijatia odborného odporúčania. Príjmy členov poradných orgánov od regulovaných subjektov sa budú zverejňovať na internete. Uvedené zverejňovanie sa bude týkať aj príjmov cez prostredníkov. Zavedú sa pravidlá pre vzťahy členov poradných orgánov s regulovanými subjektmi, vrátane povinného zverejňovania záznamov o stretnutiach členov poradných orgánov s regulovanými subjektmi.

Transparentnosť procesov sa ďalej zvýši zavedením povinnosti zverejňovať žiadosti, podnety a rozhodnutia vo veciach kategorizácie a úradného určovania cien na webovom sídle MZ SR. V porovnaní s inými typmi správnych konaní sa transparentnosť zásadne zvýši aj zverejňovaním odborných odporúčaní prijatých poradnými orgánmi na webovom sídle MZ SR.

Zákomom a príslušnými vykonávacími predpismi sa stanovujú presné pravidlá kategorizácie, ktoré v čo možno najvyššej miere zamedzia subjektívnemu rozhodovaniu v procese kategorizácie liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín.

Uvoľnenie predaja voľnopredajných liekov v iných registrovaných predajniach

Konkurencia na trhu s liekmi sa posilní uvoľnením predaja časti voľnopredajných (OTC-Over-the-counter) liekov, teda liekov vydávaných bez lekárskeho predpisu, v iných registrovaných predajniach a uvoľnením predaja liekov aj cez internet za tých istých podmienok ako v súčasnosti v lekárnach. Otvorenie trhu zvýši konkurenčný tlak na trhu s liekmi a zlepší ich celkovú dostupnosť pre spotrebiteľov, ako aj zníži objem výdavkov na ne.

6.5.3 Poskytovatelia a trh s poistením

Vláda SR zlepši ponuku zdravotného pripoistenia vrátane rozšírenia možnosti pripoistenia nad rámec povinného základného balíka.

Zavedenie platieb za diagnostickú skupinu (DRG)

Vláda SR zavedením systému platby za diagnostickú skupinu (DRG - Diagnosis-related group) zvýši efektivitu výdavkov na zdravotnú starostlivosť. Systém DRG pridelí každému prípadu hospitalizácie dopredu stanovený objem financií na základe diagnózy, poskytnutých výkonov, veku, pohlavia, prítomnosti iných ochorení či komplikácií, a ďalších pozorovateľných kritérií. Každá nemocnica tak bude dostávať za rovnaký štandardný výkon pri rovnakej diagnóze rovnaký objem peňazí od zdravotnej poisťovne.

Platbou za diagnózu sa zavedie transparentný systém financovania zdravotnej starostlivosti pre lôžkové zdravotnícke zariadenia, čím sa pristúpi k spravodlivejšiemu financovaniu u jednotlivých poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. Vytvorením jednotnej platformy financovania poskytovaných nemocničných služieb formou DRG systému sa prispeje k možnosti porovnávania poskytovanej zdravotnej starostlivosti v jednotlivých zdravotníckych zariadeniach a získa sa širší rozsah informácií pre rozhodovanie a kontrolu.

Kompenzácia rizika

Vláda SR rozšíri systém kompenzácie rizikovej štruktúry poistencov, ktorý bude zohľadňovať individuálne riziko pomocou ukazovateľov jeho zdravotného stavu. Kompenzácia rizika poistencov medzi poisťovňami sa rozšíri o diagnostické informácie získané na základe chronického užívania liekov (tzv. farmaceutických nákladových skupín (PCG)). Tým sa zmenší sa priestor na selekciu nízko nákladových poistencov poisťovňami a zvýši motivácia poskytovať aj chronickú alebo nákladnú starostlivosť.

Zverejňovanie zmlúv a transformácia nemocníc

Vláda SR zlepši efektívnosť riadenia nemocníc ich transformáciu na obchodné spoločnosti do konca roka 2011 a umožní transformáciu aj neziskovým organizáciám v záujme zvýšenia transparentnosti podnikania v poskytovaní zdravotníckych služieb.

PRÍLOHA č. 1 – Národné ciele stratégie Európa 2020

Ukazovatele		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Cieľ 2020	
	Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti (GAP)	SK	-	-	-	-	9,5	9,2*	0,0	
	Efektívnosť výberu DPH (%)	SK	72	74	69	65	65	58	-	74
		EÚ20	66	68	70	70	68	-	-	
EÚ	Emisie skleníkových plynov mimo ETS (%) (%, zmena voči roku 2005)	SK	-	-	-2,2	-6,1	-8,2	-12,3	-	13,0
EÚ	Podiel OZE na hrubej konečnej spotrebe (%)	SK	-	-	6,2	7,4	8,4	-	-	14,0
		EÚ	-	-	8,9	9,7	10,3	-	-	20,0
EÚ	Konečná energetická spotreba (%) (%, zmena voči priemeru rokov 2001 - 2005)	SK	-	-	-1,2	-3,1	-1,5	-	-	-11,0
EÚ	Predčasné ukončenie školskej dochádzky (%) (% z populácie vo vekovej skupine 18 - 24 rokov)	SK	6,8	6,3	6,6	6,5	6,0	4,9	-	6,0
		EÚ	16,1	15,8	15,5	15,1	14,9	14,4	-	10,0
	PISA (priemerný počet dosiahnutých bodov)	SK	-	-	482	-	-	488	-	505
		OECD	-	-	496	-	-	497	-	
EÚ	Miera vysokoškolsky vzdelanej populácie (%) (% vo vekovej skupine 30 - 34 rokov)	SK	12,9	14,3	14,4	14,8	15,8	17,6	-	40,0
		EÚ	26,9	28,0	28,9	30,0	31,1	32,3	-	40,0
	Citácie na výskumníka (%) (%, 100=priemer EÚ)	SK	-	39	39	44	41	44	-	70
		EÚ								
EÚ	Výdavky na vedu a výskum (%) (% HDP)	SK	0,51	0,51	0,49	0,46	0,47	0,48	-	1,0
		EÚ	1,82	1,82	1,85	1,85	1,90	2,01	-	3,0
	High-tech export (%) (% na celkovom exporte)	SK	4,7	6,4	5,8	4,8	5,0	-	-	14,0
		EÚ	18,5	18,7	16,7	12,6	12,6	-	-	
EÚ	Miera zamestnanosti (%) (% vo vekovej skupine 20 - 64 rokov)	SK	63,7	64,5	66,0	67,2	68,8	66,4	-	72,0
		EÚ	67,4	68,1	69,1	70,0	70,5	69,1	-	75,0
	Miera dlhodobej nezamestnanosti (%) (% aktívneho obyvateľstva nad 15 rokov)	SK	11,8	11,7	10,2	8,3	6,6	6,5	-	3,0
		EÚ	3,4	3,7	3,7	3,1	2,6	3,0	-	
EÚ	Populácia ohrozená chudobou a sociálnym vylúčením (%) (% populácie)	SK	-	32,0	26,7	21,4	20,6	19,6	-	17,2
		EÚ	-	24,7	24,9	24,9	24,5	23,1	-	19,4
	Doing Business (Svetová banka) (poradie v rebríčku)	SK	-	-	-	-	-	40	41	15
		EÚ	-	-	-	-	-	37	37	
	Index regulácie trhu produktov (bodové hodnotenie)	SK	-	-	-	-	1,63	-	-	1,20
		OECD	-	-	-	-	1,41	-	-	
	E-government index (%)	SK	25,5	-	37,3	44,8	-	58,3	-	90,0
		EÚ	-	-	46,3	53,3	-	62,5	-	
	Korupcia (%)	SK	-	59	-	59	-	61	-	80
		EÚ	-	67	-	78	-	80	-	
	Roky zdravého života (počet očakávaných rokov pri narodení)	SK	-	56,4	54,4	55,9	52,3	-	-	60,0
		EÚ	-	-	62,1	62,3	-	-	-	

* - odhad

Názov ukazovateľa	Definícia a zdroj
Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti (GAP)	Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti je rozdiel medzi aktuálnou hodnotou a dlhodobo udržateľnou hodnotou štrukturálneho primárneho salda. Dlhodobo udržateľná hodnota sa určuje na základe aktuálnej legislatívy a dlhodobých demografických a ekonomických prognóz ovplyvňujúcich príjmy a výdavky verejnej správy. Zdroj: OECD / Eurostat, výpočet MF SR
Efektívnosť výberu DPH	Efektívnosť výberu DPH = výber DPH / [(konečná spotreba domácností + tvorba hrubého fixného kapitálu verejnej správy + medzis potreba verejnej správy – výber DPH) * (základná sadzba DPH / 100)] Tento index porovnáva skutočný výber DPH s potenciálnym výberom DPH. Čím väčšia je hodnota indikátora, tým efektívnejší je výber DPH. Potenciálny výber DPH ukazuje, koľko sa dokáže vybrať DPH z makroekonomickej základne pri zdanení základnou sadzbou DPH. Zdroj: OECD / Eurostat, výpočet MF SR
Emisie skleníkových plynov	Emisie skleníkových plynov mimo ETS ako CO ₂ ekvivalent vyjadrujú percentuálnu zmenu voči roku 2005). Indikátor vyjadruje trendy agregovaných antropogénnych emisií CO ₂ , NO ₂ , CH ₄ , HFC, PFC a SF ₆ súhrnne nazývaných skleníkové plyny a vyjadrené ako CO ₂ ekvivalent. Celkové množstvo nezahŕňa emisie z využívania krajiny a lesov (LULUCF). Zdroj: Eurostat
Podiel OZE na hrubej konečnej spotrebe	Príspevok elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie k celkovej spotrebe elektrickej energie je vyjadrením pomeru medzi množstvom elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie a hrubou konečnou spotrebou elektriny. Elektrina vyrábaná z obnoviteľných zdrojov energie zahŕňa elektrinu vyrobenú využitím energie vody (okrem prečerpávacích vodných elektrární), vetra, slnka, geotermálnej energie a biomasy. Hrubá konečná spotreba elektriny zahŕňa celkovú hrubú výrobu elektriny zo všetkých palív plus dovoz elektriny, mínus vývoz elektriny. Zdroj: Eurostat
Konečná energetická spotreba	Konečná energetická spotreba je rozdiel konečnej spotreby a konečnej neenergetickej spotreby. Konečná neenergetická spotreba sú energetické produkty použité ako surovina v rôznych odvetviach; tzn. nespotrebované ako palivo alebo netransformované na iné palivo. Konečná spotreba sa vypočíta ako hrubá domáca spotreba – transformácia (vstup) + transformácia (výstup) + reklasifikácia a spätné toky – spotreba energetického odvetvia – straty pri prenose a v rozvodoch. Zdroj: ŠÚ SR
Predčasné ukončenie školskej dochádzky	Podiel populácie vo veku 18-24 rokov s najnižším vzdelaním (ISCED 0, 1, 2, 3C), ktorá nepokračuje v ďalšom vzdelávaní. Žiak nepokračuje vo vzdelávaní, ak sa počas posledných štyroch týždňov pred uskutočnením prieskumu nezúčastnil žiadneho typu vzdelávania, pričom sa nezohľadňuje relevantnosť vzdelávania pre súčasnú alebo budúcu prácu respondenta. Zdroj: Eurostat
PISA	Medzinárodné štandardizované hodnotenie vedomostí a zručností pätnásťročných žiakov. Hodnotí žiakov v troch oblastiach: v matematike, čítaní a prírodných vedách. Index je aritmetickým priemerom hodnotení v jednotlivých oblastiach. Zdroj: OECD
Miera vysokoškolsky vzdelanej populácie	Podiel absolventov vysokoškolského štúdia vo veku 30-34 rokov pripadajúci na celkový počet obyvateľov rovnakej vekovej skupiny. Stupeň vysokoškolského alebo doktorandského štúdia zodpovedá úrovni ISCED 5-6. Zdroj: Eurostat
Citácie na výskumníka	Podiel počtu citácií v renomovaných medzinárodných časopisoch (databáza Web of Science) na počet výskumníkov v krajine (Eurostat). Ukazovateľ je vyjadrený relatívne k priemernej hodnote krajín Európskej únie. Zdroj: Web Of Knowledge (vyžaduje sa prístup), Eurostat, výpočty MF SR
Výdavky na vedu a výskum	Percentuálny podiel celkových výdavkov na výskum a vývoj na HDP. Zdroj: Eurostat
High-tech export	Podiel high-tech exportov na celkovom vývoze krajiny. Produkty high-tech sú vybrané

	produkty nasledovných odvetví: letecký priemysel, počítače a kancelárske stroje, elektronické telekomunikačné zariadenia, farmaceutický priemysel, vedecké prístroje, elektrické stroje, chemický priemysel, neelektronické prístroje, zbrojný priemysel. Zdroj: Eurostat
Miera zamestnanosti	Podiel zamestnanej populácie vo veku 20-64 rokov na celkovej populácii rovnakej vekovej skupiny. Ukazovateľ zahŕňa celkovú populáciu žijúcu v samostatných domácnostiach, nezahŕňa kolektívne domácnosti ani obyvateľov penziónov, či ubytovní a internátov, ani hospitalizovaných v zdravotníckych zariadeniach. Zamestnaná populácia pozostáva z tých osôb, ktoré počas daného týždňa vykonávali hocijakú prácu za mzdu alebo zárobok po dobu aspoň jednej hodiny, resp. nepracovali, ale mali zamestnanie, v ktorom boli dočasne neprítomní. Zdroj: Eurostat
Miera dlhodobej nezamestnanosti	Podiel populácie nezamestnanej dlhšie ako dvanásť mesiacov napriek tomu, že si aktívne hľadá prácu, na aktívnej populácii vo veku nad pätnásť rokov, nežijúcej v kolektívnej domácnosti. Zdroj: Eurostat
Populácia ohrozená chudobou a sociálnym vylúčením	Indikátor predstavuje súčet ľudí, ktorí sú v riziku chudoby (po sociálnych transferoch) a/alebo sú materiálne deprivovaní a/alebo žijú v domácnostiach s nízkou intenzitou práce vyjadrený percentuálne na celkovej populácii. Riziko chudoby predstavuje počet osôb s ekvivalentným disponibilným príjmom nižším ako 60 % mediánu národného ekvivalentného disponibilného príjmu (po sociálnych transferoch). Materiálna deprivácia predstavuje podiel ľudí, ktorý si z nasledujúcich deviatich položiek nemôžu aspoň dovoliť aspoň štyri: i) platiť nájom a náklady na bývanie, ii) udržať v dome teplo, iii) čelia neočakávaným výdavkom, iv) jesť mäso, rybu alebo ekvivalentné množstvo bielkovín každý druhý deň, v) týždňovú dovolenku mimo domova, vi) auto, vii) práčku, viii) farebný televízor, alebo ix) telefón. Ľudia v domácnosti bez práce sú osoby vo veku 0 – 59 rokov žijúce v domácnosti, kde dospelí pracujú menej ako 20 % z celkového možného času počas predchádzajúceho roka. Zdroj: Eurostat/EU-SILC
Doing Business	Poradie krajiny v rebríčku Doing Business, ktorý meria reguláciu domácich malých a stredných firiem počas deviatich fáz ich životného cyklu: začiatok podnikania, vybavovanie stavebného povolenia, registrácia vlastníctva, získanie úveru, ochrana investorov, platenie daní, obchodovanie za hranicami, vymáhanie zmlúv a ukončenie podnikania. Dáta sú založené prevažne na domácich zákonoch, rôznych iných reguláciách a administratívnych požiadavkách. Zdroj: Svetová banka
Index regulácie trhu produktov	Hodnotenie krajiny v Indexe regulácie trhu produktov (Product Market Regulation Index). Meria reguláciu a bariéry v troch oblastiach: štátna kontrola, bariéry v podnikaní a bariéry pre obchod a investície (každá s tretinovou váhou). Index regulácie trhu produktov sa nezameriava len na podnikateľskú činnosť bežných podnikov, ale meria širšiu reguláciu (napr. regulácia sieťových odvetví). Zdroj: OECD
E-Government Index	Index sa pre danú krajinu vypočíta ako vážený priemer nasledujúcich troch indikátorov: dostupnosť e-governmentu (váha 50 %), využitie e-governmentu jednotlivcami (25 %) a využitie e-governmentu podnikmi (váha 25 %). Dostupnosť e-governmentu meria ponuku dvadsiatich základných služieb e-governmentu. Indikátor udáva podiel služieb dostupných prostredníctvom internetu z definovaných dvadsiatich verejných služieb. Aby bola služba považovaná za dostupnú, musí dosahovať určitý stupeň sofistikácie. Využitie e-governmentu jednotlivcami, resp. podnikmi merajú koľko percent ľudí, resp. podnikov využilo v posledných troch mesiacoch internet na komunikáciu s verejnými inštitúciami (získanie informácií z web stránky, stiahnutie oficiálneho formulára alebo zaslanie vyplneného formulára). Zdroj: Eurostat, výpočty MF SR
Korupcia	Ukazovateľ Korupcia je zostavený ako priemer dvoch indexov zameriavajúcich sa na rôzne druhy korupcie: Skúsenosť s korupciou medzi bežnou populáciou - prieskum Eurobarometra. Zameriava sa na jednotlivé sektory, ako napr. polícia, colná správa, súdy, národní politici, regionálni politici, miestni politici, tendre, stavebné povolenia, podnikateľské oprávnenia, zdravotníctvo, školstvo, inšpekcia. Index vnímania korupcie (CPI) - Transparency International, meria vnímanie korupcie na základe 5-10 zdrojových prieskumov podnikateľov a expertov pre každú krajinu. Na Slovensku je zahrnutých osem prieskumov o vnímaní korupcie, 50% váhy sú názory podnikateľov, a 50%

	názory expertov. Zdroj: Transparency International, Eurobarometer, výpočty MF SR
Roky zdravého života	Počet rokov prežitých v dobrom zdravotnom stave, ktoré je možné očakávať pri narodení. Ukazovateľ kombinuje údaje o mortalite a morbidite v danej krajine. Dobrý zdravotný stav je definovaný neprítomnosťou invalidity alebo obmedzení v každodennom živote. Nazýva sa aj roky života bez hendikepu (disability-free life years, DFLY). Zdroj: Eurostat

PRÍLOHA č. 2 – Harmonogram úloh

Oblasť / názov úlohy	Termín	Gestor
Inštitucionálny rámec		
Posilniť analytické kapacity	30.12.2011	MŠVVŠ, MPSVR, MH, MŽP, MDVRR, MZ, PV
Verejné financie		
Daňovo-odvodová reforma		
Zabezpečiť inštitucionálne prepojenie daňovej a colnej správy a ich vnútorná reforma s ohľadom na optimalizáciu počtu daňových a colných úradov	1.1.2012	MF
Účinnosť zákonov v rámci reformy daňovo-odvodového systému I. fáza (zmena parametrov daňovo-odvodového systému)	1.1.2012	MF v spolupráci s MPSVR, MZ
Účinnosť zákonov v rámci reformy daňovo-odvodového systému II. fáza (inštitucionálne napojenie výberu poisťných odvodov na finančnú správu)	1.1.2013	MF v spolupráci s MPSVR, MZ
Ukončenie harmonizácie novovytvorenej finančnej správy po organizačnej a procesnej stránke	1.1.2013	MF
Zlúčenie výberu daní, ciel a odvodov na jedno miesto, ako i možnosť jednotného zúčtovania daní a odvodov v rámci jedného daňovo-odvodového priznania	1.1.2013	MF
Reforma fiškálneho rámca		
Účinnosť Zákona o rozpočtovej zodpovednosti	1.1.2012	MF
Novely zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov	1.1.2012	MF
Dôchodková reforma		
Predložiť na rokovanie vlády analýzu dlhodobej udržateľnosti dôchodkového systému	splnené	MPSVR v spolupráci s MF
Predložiť na rokovanie vlády návrhy na zmenu dôchodkového systému	30.4.2011	MPSVR
Analýza dlhodobej udržateľnosti dôchodkového zabezpečenia ozbrojených zložiek	30.9.2011	MV v spolupráci s MO a MF
Environmentálna udržateľnosť a energetika		
Návrh inštitucionálneho rámca pre koordináciu a realizáciu politiky zmeny klímy a energetickej politiky		
Návrh inštitucionálneho rámca pre koordináciu a plnenie cieľov politiky zmeny klímy	31.5.2011	MŽP
Realizovať ďalšie kroky na sfunkčnenie inštitucionálneho rámca	31.7.2011	MŽP
Návrh komplexného systému projekcií emisií skleníkových plynov, vrátane makroekonomického modulu	31.12.2011	MŽP
Vypracovanie nízko-uhlíkovej stratégie rozvoja SR do roku 2030(2050), vrátane dopadovej štúdie	31.3.2012	MŽP
Zanalyzovať zavedenie dane z áut založenej na množstve produkovaných emisií CO2	30.6.2012	MF
Trvaloudržateľný rozvoj energetiky		
Príprava Akčného plánu energetickej efektívnosti na roky 2011 - 2013	28.4.2011	MH
Transpozícia smernice 2009/28/ES o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie	30.4.2011	MH
Novela zákona 309/2009 Z.z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysokoúčinnnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov	29.4.2011	MH
Príprava Akčného plánu energetickej efektívnosti na roky 2011-2013	30.06.2011	MH
Vypracovanie analýzy potenciálu úspor energie v jednotlivých sektoroch národného hospodárstva	31.12.2013	MH
Analýza kapacít obnoviteľných zdrojov energie a kombinovanej výroby elektriny a tepla a návrh na ich zvyšovanie do roku 2020	30.3.2012	MH
Návrh na zníženie negatívneho dopadu podpory obnoviteľných zdrojov a kombinovanej výroby elektriny a tepla na cenu elektriny	30.6.2011	MH
Vypracovať návrh na transparentnenie regulačnej politiky sieťových odvetví na Slovensku	31.12.2011	MH
Vzdelávanie, veda a inovácie		
Začlenenie detí zo sociálne vylúčených skupín		
Prehodnotiť význam špeciálnych škôl a odstrániť segregáciu na báze etnickej príslušnosti	31.12.2012	MŠVVŠ
Zvýšiť počet špeciálnych pedagógov, zamestnancov pedagogicko-psychologického poradenstva a asistentov na školách	31.12.2011	MŠVVŠ
Posilniť systém nultých ročníkov základných škôl	31.12.2011	MŠVVŠ
Vytvoriť podporné jazykové programy slovenčiny	31.12.2012	MŠVVŠ
Zaviesť pilotný projekt vzdelávania rómskej národnostnej menšiny v materinskom jazyku	31.12.2012	MŠVVŠ
Prehodnotiť skorú selekciu na osemročných gymnáziách a základných školách	31.12.2011	MŠVVŠ
Otvorenie trhu s učebnicami		
Zabezpečiť dostupnosť prvých alternatívnych učebných textov	1.9.2012	MŠVVŠ
Zabezpečiť dostupnosť alternatívnych učebných textov pre aspoň 20 percent predmetov	1.9.2013	MŠVVŠ
Digitalizácia školy		

Začať pilotné testovanie digitálneho obsahu	30.4.2011	MŠVVŠ
Zabezpečiť všeobecnú dostupnosť digitálneho obsahu	1.9.2014	MŠVVŠ
Začať realizovať stratégiu informatizácie regionálneho školstva	1.1.2013	MŠVVŠ
Podpora najlepšej praxe		
Identifikovať učiteľov patriacich k najlepším na Slovensku	30.4.2011	MŠVVŠ
Spustiť program rozširovania skúseností najlepších učiteľov	1.9.2011	MŠVVŠ
Revidovať štátne vzdelávacie programy	1.9.2012	MŠVVŠ
Hodnotenie kvality škôl		
Zosúladiť externé formy hodnotenia výsledkov škôl	1.5.2012	MŠVVŠ
Vypracovať systém hodnotenia a seba hodnotenia práce škôl a školských zariadení	31.12.2012	MŠVVŠ
Realizovať hodnotenie kvality škôl	1.9.2013	MŠVVŠ
Debyrokratizácia škôl		
Realizovať odstránenie zbytočných a duplicitných administratívnych činností nevyžadujúce legislatívnu zmenu	1.9.2011	MŠVVŠ
Realizovať odstránenie zbytočných a duplicitných administratívnych činností vyžadujúce legislatívnu zmenu	1.9.2012	MŠVVŠ
Odborné vzdelávanie		
Predložiť návrh novely zákona č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní na rokovanie vlády	31.12.2012	MŠVVŠ
Zmena financovania regionálneho školstva		
Predložiť návrh novely zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení na rokovanie vlády	30.6.2012	MŠVVŠ
Podporiť optimalizáciu siete škôl a školských zariadení	31.12.2011	MŠVVŠ
Ďalšie vzdelávanie		
Prehodnotiť a aktualizovať stratégiu celoživotného vzdelávania	30.9.2011	MŠVVŠ
Zvýšenie kvality vysokých škôl		
Účasť na AHELO	30.4.2011	MŠVVŠ
Predložiť návrh novely zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách na rokovanie vlády	30.9.2011	MŠVVŠ
Zverejniť priemerné mzdy absolventov jednotlivých vysokých škôl podľa študijných odborov	1.9.2011	MŠVVŠ
Reforma financovania vysokých škôl		
Zvýšiť význam medzinárodných výsledkov vo výskume pri rozpise inštitucionálnej dotácie verejným vysokým školám	30.4.2011	MŠVVŠ
Reforma financovania výskumu a zefektívnenie čerpania eurofondov		
Predložiť návrh novely zákona č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja	31.12.2011	MŠVVŠ
Inovácie		
Vypracovať Národný projekt pre zvýšenie inovačnej výkonnosti SR	30.6.2011	MH
Vypracovanie auditu a systému podpory inovácií v SR	31.12.2011	MH
Návrh a implementácia moderných podporných nástrojov pre rast inovačnej výkonnosti SR	31.12.2012	MH
Zabezpečiť financovanie inovačných aktivít podnikateľských subjektov z fondu JEREMIE	31.12.2013	MH
Zamestnanosť a sociálna inklúzia		
Zvýšenie flexibility Zákonníka práce		
Predloženie návrhu novely Zákonníka práce na rokovanie vlády	30.4.2011	MPSVR
Predloženie návrhu novely Zákonníka práce do NR SR	31.5.2011	MPSVR
Komplexná revízia aktívnych opatrení trhu práce, program medzitrhu práce		
Predloženie návrhu novely zákona o službách zamestnanosti (revízia AOTP, zavedenie konkurencie verejným službám zamestnanosti, nový príspevok na podporu zamestnávania v programe medzitrhu práce) na rokovanie vlády	30.9.2011	MPSVR
Predložiť na rokovanie vlády Informáciu o priebežných výsledkoch integrácie dlhodobo nezamestnaných občanov a zákonom určených ďalších skupín znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie na trh práce na základe programu medzitrhu práce neštátnymi službami zamestnanosti	1.6.2013	MPSVR
Predloženie návrhu noviel zákonov na rokovanie vlády potrebných na zavedenie medzitrhu práce: zákon o minimálnej mzde, zákonník práce (minimálne mzdové nároky)	31.8.2011	MPSVR
Predložiť na rokovanie vlády správu o realizácii projektu na zavedenie systému poukážok pre uchádzačov o zamestnanie na nakupovanie určených služieb od subjektov neštátnych služieb zamestnanosti	30.6.2012	MPSVR
Zefektívnenie nástrojov pomoci v hmotnej núdzi, sociálne služby a podpora SVS		
Novelizácia Zákona o rodičovskom príspevku účinnosť 1. januárom 2011	splnené	MPSVR
Novelizácia Zákona o príspevku na starostlivosť o dieťa účinnosť 1. januárom 2011	splnené	MPSVR
Predloženie návrhu Zákona o pomoci v hmotnej núdzi na rokovanie vlády SR (zahŕňa obnovu sociálnych štipendií)	31.8.2011	MPSVR
Predloženie návrhu Zákona o príspevku na bývanie na rokovanie vlády SR	30.9.2011	MPSVR
Predloženie návrhu zákona o sociálne vylúčených spoločenských na rokovanie vlády SR	31.3.2012	MPSVR
Predloženie návrhu novely Zákona o sociálnych službách na rokovanie vlády SR	30.9.2011	MPSVR
Analýza sociálnych dávok a návrh na ich zefektívnenie a zjednodušenie	30.9.2011	MPSVR

Reforma dôchodkového systému		
Prijatie zákona č. 543/2010, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení s účinnosťou od 1. januára 2011, ktorý sprísňuje podmienky pre skorší odchod do dôchodku	splnené	MPSVR
Predloženie návrhu novely Zákona o starobnom dôchodkovom sporení na rokovanie vlády, v súvislosti s výplatou anuity	30.9.2012	MPSVR
Predloženie návrhu novely zákona (461/2003) o sociálnom poistení na rokovanie vlády	18.8.2011	MPSVR
Podnikateľské prostredie		
Lepšia regulácia pre podnikateľské prostredie		
Akčný plán pre znižovanie administratívneho zaťaženia podnikania v SR 2007-2012	30.4.2011	MH
Meranie administratívneho zaťaženia – 2. etapa	30.4.2011	MH
2. kvantifikácia administratívneho zaťaženia	30.4.2011	MH
Návrh opatrení pre zníženie administratívneho zaťaženia	30.4.2011	MH
Prijatie opatrení pre zníženie administratívneho zaťaženia	30.6.2011	MH
Monitoring, implementovanie a hodnotenie prijatých opatrení	31.12.2011	MH
Dobudovanie informačného systému MV SR na účely prijímania podaní od občanov (podnikateľov) na JKM	31.12.2011	MH
Dobudovanie informačného systému MV SR na účely párovania platieb realizovaných prostredníctvom platobného portálu	31.12.2011	MH
Úpravy systému CORWIN MS SR pre integráciu JKM s väzbou na obchodné registre príslušných súdov	31.12.2011	MH
Nastavenie infraštruktúry ústredného portálu verejnej správy na zasielanie podaní	31.12.2011	MH
Transparentnosť podnikateľského prostredia a zefektívnenie ukončenia podnikania		
Elektronický Obchodný vestník	1.7.2011	MS
Elektronický insolvenčný register	31.8.2012	MS
Účinnosť novej úpravy konkurzného konania	1.1.2012	MS
Výstavba diaľnic a rýchlostných komunikácií		
Harmonogram prípravy a výstavby diaľnic a rýchlostných ciest na roky 2011 až 2014	31.6.2011	MDVRR
Informatizácia verejnej správy		
Zriadenie Výkonnej rady pre eGovernment a vytvorenie pracovnej skupiny pre eGovernment legislatívu	30.4.2011	MF
Predloženie zoznamu prioritných životných situácií a ich zjednodušených administratívnych scenárov na rokovanie Strategickej rady pre eGovernment	30.4.2011	SVIS
Realizácia prieskumu stavu informačnej bezpečnosti vo verejnej správe, zverejnenie výsledkov	31.7.2011	MF
Vypracovať a predložiť do MPK Návrh zákona o elektronickej verejnej správe a o registroch verejnej správy	31.8.2011	MF
Informačná bezpečnosť - predložiť do MPK návrh zákona o informačnej bezpečnosti	30.9.2011	MF
Realizácia prieskumu spokojnosti so službami eGovernmentu, zverejnenie výsledkov	31.12.2011	MF
Ústredný portál verejnej správy – aktualizácia a redesign vzhľadom na životné situácie, zosúladenie so štandardami	28.2.2012	MF
Vykonanie monitorovania dodržiavania štandardov vo verejnej správe pre určené oblasti	28.2.2012	MF
Ministerstvá a ostatné ÚOŠS poskytnú informácie o prevádzkovaných informačných systémoch a o poskytovaných elektronických službách do pilotného testovania centrálného meta-informačného systému	31.12.2012	MF
Dobudovanie funkcionality CSIRT. SK – špecializovanej jednotky pre riešenie počítačových incidentov a jeho zapojenie do európskych štruktúr - 2. fáza akreditácie	31.12.2012	MF
Vypracovať a predložiť do MPK Národný rámec interoperability	31.12.2012	MF
Vypracovanie a zverejnenie výnosu o obsahu a spôsobe predkladania informácií do centrálného metainformačného systému verejnej správy v Zbierke zákonov	31.7.2013	MF
Vypracovanie a zverejnenie Výnosu o integrovaných obslužných miestach v Zbierke zákonov.	30.6.2014	MF
Transparentné prostredie a vymożiteľnosť práva		
Vymożiteľnosť práva na súde v primeranom čase		
Elektronizácia súdnictva	31.12.2012	MS
Predvídateľnosť práva zverejňovaním všetkých súdnych rozhodnutí		
Zverejňovanie vybraných súdnych rozhodnutí na internete	1.1.2012	MS
Dostupnosť práva		
Účinnosť novej právnej úpravy Centra právnej pomoci	1.1.2012	MS
Elektronická zbierka zákonov (pilotný projekt)	31.12.2012	MS
Obnova dôvery v justíciu, boj s korupciou a zamedzenie politickým vplyvom na justíciu		
Účinnosť novej právnej úpravy I. etapa	splnené	MS
Účinnosť novej právnej úpravy II. etapa	1.5.2011	MS
Účinnosť novej právnej úpravy III. etapa	1.12.2011	MS
Zdravie		
Časová dostupnosť zdravotnej starostlivosti (minimálna sieť a pravidlá pre čakacie listiny)		

Predložiť na rokovanie vlády návrh novely zákona. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a nariadenie vlády o verejnej minimálnej sieti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti	30.9.2011	MZ
Predložiť na rokovanie vlády vyhlášku, ktorá ustanovuje podrobnosti o zozname poistencov čakajúcich na poskytnutie plánovanej zdravotnej starostlivosti	30.4.2011	MZ
Novela zákona o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 1. apríla 2011	splnené	MZ
Informovanosť pacientov o kvalite poskytovateľov zdravotnej starostlivosti		
Predložiť rozšírený zoznam indikátorov kvality na schválenie vlády	31.12.2011	MZ
Predložiť na rokovanie vlády novelu zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	30.11.2011	MZ
Zavedenie generickej preskripcie		
Predložiť na rokovanie vlády novelu zákona o liekoch s plánovanou účinnosťou 1. októbra 2011	31.8.2011	MZ
Regulácia trhu s liekmi		
Predložiť na rokovanie vlády novelu zákona o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti s účinnosťou 15. septembra 2011	31.8.2011	MZ
Novela vyhlášky MZ SR 723/2004 s cieľom zvýšiť transparentnosť a nezávislosť kategorizácie liekov	31.8.2011	MZ
Predložiť nový zákon 140/1998 Z.z. o lieku a zdravotníckych pomôckach zavádzajúcu reguláciu marketingových aktivít výrobcov a distribútorov liekov s účinnosťou 1.10.2011	31.8.2011	MZ
Degresívna obchodná prírážka na lieky dodávané do nemocníc		
Opatrenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 8. septembra 2010, ktorým sa ustanovuje rozsah regulácie cien v oblasti zdravotníctva k 1.10.2010	splnené	MZ
Ochranný limit na lieky pre dôchodcov a zdravotne ťažko postihnutých		
Novela zákona o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti s účinnosťou 1. apríla 2011.	splnené	MZ
Uvoľnenie predaja OTC liekov v iných registrovaných predajniach a predaj liekov cez internet		
Predložiť na rokovanie vlády novely zákona o liekoch a zdravotníckych pomôckach, ktoré uvoľní predaj OTC liekov	30.6.2011	MZ
Zavedenie platieb za diagnostickú skupinu (DRG)		
Presunúť kompetencie pre zavedenie platby za diagnózu (DRG systém) na ÚDZS	splnené	MZ
Predložiť na rokovanie vlády zoznam krokov a opatrení pre zavedenie systému DRG a jeho implementácie ako úhradového mechanizmu pre ústavnú zdravotnú starostlivosť	31.12.2011	MZ
Zriadenie Centra pre klasifikačný systém diagnosticko-terapeutických skupín v rámci ÚDZS	30.4.2011	MZ
Zavedenie DRG systému do praxe	31.12.2014	MZ
Systém kompenzácie rizika		
Vytvoriť pracovnú skupinu pod gesciou MZ SR	1.6.2011	MZ
Zriadiť pracovnú skupinu pod gesciou MZ SR, ktorej členmi budú zástupcovia MZ SR, MF SR, ÚDZS a zástupcovia všetkých zdravotných poisťovní, a ktorá vypracuje kompletnú metodiku zavedenia mechanizmu prerozdelenia poistného	30.3.2012	MZ
Zber vierohodnej údajovej základne pre výpočet modelu a výpočet PCG z údajov zdravotných poisťovní za rok 2011	31.7.2012	MZ
Predložiť na rokovanie vlády novelu zákona o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v zmysle novelizovaného zákona vydať vyhlášku o prerozdeľovaní poistného na verejné zdravotné poistenie	1.6.2011	MZ
Zverejňovanie zmlúv a transformácia nemocníc		
Novela zákona o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 1. apríla 2011	splnené	MZ

Skratky gestorov úloh:

PV - predsedníčka vlády SR; MDVRR - 1. podpredseda vlády SR a minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja; MF - podpredseda vlády SR a minister financií; MPSVR - podpredseda vlády SR a minister práce, sociálnych vecí a rodiny; MH - minister hospodárstva; MŠVVŠ - minister školstva, vedy, výskumu a športu; MZ - minister zdravotníctva; MŽP - minister životného prostredia; MS - ministerka spravodlivosti; MO - minister obrany; MV - minister vnútra; SVIS - splnomocnenec vlády pre informačnú spoločnosť.

PRÍLOHA č. 3 – Integrované usmernenia stratégie Európa 2020

Usmernenie 1: Zabezpečenie kvality a udržateľnosti verejných financií

Členské štáty by mali rázne realizovať stratégie rozpočtovej konsolidácie v rámci Paktu stability a rastu a najmä odporúčania, ktoré im boli adresované v rámci postupu pri nadmernom deficite a/alebo v memorandách o porozumení v prípade podpory platobnej bilancie. Členské štáty by mali najmä dosiahnuť konsolidáciu v súlade s odporúčaniami Rady a splniť svoje strednodobé ciele v súlade s Paktom stability a rastu. Bez toho, aby bol dotknutý právny rámec Paktu stability a rastu, uvedené ciele pre väčšinu členských štátov znamenajú dosiahnutie konsolidácie, ktorá výrazne presahuje referenčnú hodnotu 0,5 % hrubého domáceho produktu (HDP) ročne v štruktúrálnom vyjadrení, a to až dovtedy, kým pomery dlhu k HDP nenadobudnú tendenciu nepretržitého klesania. Fiškálna konsolidácia by sa mala začať najneskôr v roku 2011, prípadne v tých členských štátoch, v ktorých to hospodárska situácia umožní, aj skôr za predpokladu, že z prognóz Komisie bude naďalej vyplývať, že oživenie sa posilňuje a stáva sa samoudržateľným.

Pri vypracúvaní a vykonávaní stratégií rozpočtovej konsolidácie by sa členské štáty mali zamerať na obmedzenie výdavkov a uprednostniť výdavkové položky podporujúce rast v oblastiach, akými sú vzdelávanie, zručnosti a zamestnateľnosť, výskum, vývoj a inovácie a investície do sietí, ktoré by mali kladný vplyv na produktivitu, napríklad do vysokorychlostného internetu a prepojení energetických a dopravných systémov a infraštruktúry. Ak bude potrebné zvýšiť dane, mali by sa súčasne tam, kde je to možné, prijať opatrenia na zmenu daňových systémov tak, aby boli priaznivejšie pre zamestnanosť, životné prostredie a rast, a to napríklad presunutím daňového zaťaženia smerom k činnostiam poškodzujúcim životné prostredie. Daňové systémy a systémy dávok by mali poskytovať lepšie stimuly zvyšujúce finančnú atraktivitu práce.

Okrem toho by členské štáty mali posilniť vnútroštátne rozpočtové rámce, zvýšiť kvalitu verejných výdavkov a zlepšiť udržateľnosť verejných financií tým, že sa budú usilovať najmä o dôsledné znižovanie dlhu, reformy verejných výdavkov súvisiacich so starnutím obyvateľstva, ako sú napríklad dôchodky a výdavky na zdravotnú starostlivosť, a uplatňovanie politík prispievajúcich k rastu zamestnanosti a zvyšovaniu skutočného veku odchodu do dôchodku s cieľom zaisťiť, aby boli verejné výdavky súvisiace so starnutím obyvateľstva a sociálne systémy finančne udržateľné.

Rozpočtová efektívnosť a kvalita verejných financií sú dôležité aj na úrovni Únie.

Usmernenie 2: Riešenie makroekonomických nerovnováh

Členské štáty by mali zabrániť vzniku neudržateľných makroekonomických nerovnováh, ktoré vznikajú najmä v dôsledku vývoja na bežných účtoch, vývoja na kapitálových trhoch a vývoja bilancii domácností a podnikového sektora. Členské štáty s veľkou nerovnováhou bežného účtu, ktorá je dôsledkom dlhodobej straty konkurencieschopnosti alebo má iné príčiny, by sa mali zamerať na riešenie základných príčin, a to napríklad prostredníctvom krokov v oblasti fiškálnej politiky, vývoja miezd, štruktúrálnych reforiem na trhoch s výrobkami a finančnými službami (vrátane krokov v oblasti toku kapitálu, ktorý zvyšuje produktivitu), v oblasti pracovných trhov v súlade s usmerneniami pre zamestnanosť alebo v akejkoľvek inej príslušnej oblasti politiky. V tejto súvislosti by členské štáty mali podporovať vhodné rámcové podmienky pre systémy vyjednávania o mzdách a vývoj nákladov práce, ktoré sú v súlade s cenovou stabilitou, trendmi v oblasti produktivity v strednodobom horizonte a potrebou zníženia makroekonomických nerovnováh. Prípadné vhodné stanovovanie miezd vo verejnom sektore by sa malo považovať za dôležitý signál pre vykonanie úprav miezd v súkromnom sektore, a to vzhľadom na potrebu zvýšiť konkurencieschopnosť. Rámce pre stanovovanie miezd vrátane minimálnej mzdy by mali umožniť taký spôsob tvorby miezd, ktorý zohľadňuje rozdiely v kvalifikácii pracovnej sily a v podmienkach na miestnom trhu práce a ktorý reaguje na veľké rozdiely v hospodárskej výkonnosti jednotlivých regiónov, odvetví a obchodných spoločností v rámci jednej krajiny. V tomto kontexte musia zohrávať dôležitú úlohu sociálni partneri. Členské štáty s veľkými prebytkami na bežnom účte by sa mali snažiť prijať opatrenia zamerané na vykonávanie štruktúrálnych reforiem, ktoré napomáhajú posilňovanie potenciálneho rastu, čím podporujú aj domáci dopyt. Riešenie makroekonomických nerovnováh, a to aj medzi členskými štátmi, by tiež pomohlo dosiahnuť hospodársku súdržnosť.

Usmernenie 3: Znižovanie nerovnováh v eurozóne

Členské štáty, ktorých menou je euro, by mali považovať veľké a pretrvávajúce rozdiely, čo sa týka stavu bežných účtov a iných makroekonomických nerovnováh, za vec spoločného záujmu a v prípade potreby by mali prijať naliehavé opatrenia na ich zníženie. Opatrenia je potrebné prijať vo všetkých členských štátoch eurozóny, avšak charakter, dôležitosť a naliehavosť politických výziev sa výrazne od krajiny ku krajine líšia. Vzhľadom na slabé miesta a rozsah požadovaných úprav je potreba politických opatrení obzvlášť naliehavá v členských štátoch, ktoré trvalo vykazujú veľké deficity bežného účtu a veľkú stratu konkurencieschopnosti. Tieto štáty by mali dosiahnuť výrazné a trvalé zníženie deficitu bežného účtu. Mali by sa tiež usilovať o zníženie jednotkových nákladov práce, a to pri zohľadnení vývoja produktivity na regionálnej úrovni, odvetvovej úrovni a na úrovni obchodných spoločností, a o zvýšenie konkurencie na trhoch s výrobkami. Členské štáty eurozóny s veľkým prebytkom bežného účtu by mali prijať opatrenia zamerané na vykonávanie štruktúrálnych reforiem, ktoré napomáhajú posilňovanie potenciálneho rastu, čím podporujú aj domáci dopyt. Podobne by členské štáty eurozóny mali konať aj v

prípade akýchkoľvek ďalších makroekonomických nerovnováh, ako sú napríklad nadmerná kumulácia súkromného dlhu a rozdiely v oblasti inflácie. Mali by sa odstrániť inštitucionálne prekážky, ktoré bránia tomu, aby sa ceny a mzdy pružne prispôbovali podmienkam trhu. Makroekonomické nerovnováhy by sa mali podrobne monitorovať v rámci eurosкупiny, ktorá by mala v prípade potreby navrhnuť nápravné opatrenia.

Usmernenie 4: Optimalizácia podpory výskumu a vývoja a inovácie, posilnenie vedomostného trojuholníka a uvoľnenie potenciálu digitálneho hospodárstva

Členské štáty by mali vykonať revíziu svojich vnútroštátnych (a regionálnych) systémov v oblasti výskumu, vývoja a inovácií, pričom by mali zabezpečiť účinné a primerané rámcové podmienky pre verejné investície v rámci stratégií rozpočtovej konsolidácie podľa Paktu stability a rastu (usmernenie 1) a zaistiť, aby tieto systémy prispievali k vyššiemu rastu a v prípade potreby zároveň k riešeniu hlavných spoločenských problémov (vrátane energetiky, efektívneho využívania zdrojov, zmeny klímy, biodiverzity, sociálnej a územnej súdržnosti, starnutia, zdravia a bezpečnosti), a to spôsobom, ktorý je nákladovo efektívny. Konkrétne by mali verejné investície slúžiť tomu, aby sa zvýšilo súkromné financovanie výskumu a vývoja. Reformy by mali pomáhať rozvoju excelentnosti a inteligentnej špecializácie, podporovať vedeckú integritu, posilniť spoluprácu medzi univerzitami, výskumnými ústavmi, verejnými a súkromnými aktérmi a aktérmi z tretieho sektora, a to na domácej aj medzinárodnej úrovni, a zabezpečiť rozvoj infraštruktúry a sietí, ktoré umožnia šírenie znalostí. Malo by sa zlepšiť riadenie výskumných inštitúcií, aby vnútroštátne výskumné systémy fungovali nákladovo efektívnejšie a produktívnejšie. Na tento účel by sa mal modernizovať univerzitný výskum, mali by sa vytvoriť a sprístupniť infraštruktúry svetovej úrovne a mali by sa podporovať atraktívne možnosti na rozvoj kariéry a mobilita výskumných pracovníkov a študentov. Mechanizmy financovania a verejného obstarávania by sa mali upraviť a zjednodušiť, čo by v prípade potreby pomohlo uľahčiť cezhraničnú spoluprácu, šírenie znalostí a súťaž na základe schopností, pričom by sa vychádzalo zo synergií a získavala by sa väčšia hodnota.

Politiky členských štátov v oblasti výskumu, vývoja a inovácie by mali priamo reagovať na vnútroštátne príležitosti a výzvy a mali by prihliadať ku kontextu Únie s cieľom vytvoriť viac príležitostí na spojenie verejných a súkromných zdrojov v oblastiach, v ktorých Únia môže priniesť pridanú hodnotu, aby bolo možné využiť synergie s fondmi Únie, a tak dosiahnuť dostatočné úspory z rozsahu a vyhnúť sa fragmentácii. Členské štáty a Únia by mali začleniť inováciu do všetkých príslušných politík a podporovať inováciu v širšom zmysle (vrátane netechnologickej inovácie). S cieľom podporiť súkromné investície do výskumu a inovácie by členské štáty a Európska únia mali zlepšiť rámcové podmienky, najmä pokiaľ ide o podnikateľské prostredie, konkurenčné a otvorené trhy a veľký hospodársky potenciál kultúrnych a tvorivých odvetví, a kombinovať náležitým spôsobom nákladovo efektívne fiškálne stimuly, a to v závislosti od priestoru, ktorý má každý členský štát na vlastné opatrenia v oblasti fiškálnej politiky, a iné finančné nástroje s opatreniami na uľahčenie prístupu k súkromnému financovaniu (vrátane rizikového kapitálu) a na zjednodušenie tohto prístupu pre malé a stredné podniky, zvýšiť dopyt, a to najmä v oblasti ekologickej inovácie (v prípade potreby prostredníctvom zeleného verejného obstarávania a interoperabilných noriem), podporovať trhy a právne úpravy, ktoré vytvárajú vhodné podmienky pre inováciu, a zaistiť efektívnu, prístupnú a účinnú ochranu a správu duševného vlastníctva. Všetky tri strany daného trojuholníka (vzdelávanie, výskum a inovácie) by sa mali vzájomne podporovať a ovplyvňovať. V súlade s usmerneniami 8 a 9 by členské štáty mali ľuďom umožniť získať širokú škálu zručností potrebných na účely inovácie vo všetkých jej formách vrátane ekologických inovácií a mali by sa usilovať zaistiť dostatočný počet absolventov vedeckých, matematických a technologických odborov.

Členské štáty a Únia by mali vytvoriť vhodné rámcové podmienky pre rýchly rozvoj jednotného digitálneho trhu, ktorý ponúka široko prístupný obsah a služby on-line. Členské štáty by mali presadzovať zavádzanie a využívanie vysokorychlostného internetu ako základného prostriedku umožňujúceho prístup k znalostiam a účasť na ich vytváraní. Verejné financovanie by malo byť nákladovo efektívne a malo by sa zamerať na riešenie tých oblastí, kde trh zlyháva. Politiky by mali rešpektovať zásadu technologickej neutrality. Členské štáty by sa mali usilovať znížiť náklady na budovanie sietí, najmä zlepšovaním koordinácie verejných prác. Členské štáty a EÚ by mali podporovať zavádzanie a používanie moderných služieb prístupných on-line, a to aj prostredníctvom ďalšieho rozvoja elektronickej štátnej správy, elektronickeho podpisu, elektronickej totožnosti a elektronickej platby, podporovať aktívnu účasť v digitálnej spoločnosti, najmä podporou prístupu ku kultúrnemu obsahu a službám aj prostredníctvom mediálnej a digitálnej gramotnosti, a prispievať k vytvoreniu atmosféry bezpečnosti a dôvery.

Hlavným cieľom Európskej únie, na ktorého základe členské štáty stanovujú svoje národné ciele, je zlepšiť podmienky pre výskum a vývoj, najmä v záujme zvýšenia kombinovaných verejných a súkromných investícií v tomto odvetví do roku 2020 na úroveň 3 % HDP. Komisia vytvorí ukazovateľ, v ktorom sa odzrkadlí intenzita výskumu, vývoja a inovácií.

Usmernenie 5: Zlepšovanie efektívnosti využívania zdrojov a znížovanie emisií skleníkových plynov

Členské štáty a Únia by mali prijať opatrenia na podporu oddelenia hospodárskeho rastu od využívania zdrojov, premeniť environmentálne výzvy na potenciálne zdroje rastu a efektívnejšie využívať svoje prírodné zdroje, čo by tiež pomohlo predchádzať zhoršovaniu stavu životného prostredia a zachovať biodiverzitu. Mali by vykonať potrebné štrukturálne reformy, aby mohli uspieť vo vytváraní nových obchodných príležitostí a pracovných miest v globálnych podmienkach

charakteristických čoraz väčšími obmedzeniami týkajúcimi sa emisií uhlíka a dostupnosti zdrojov. Únia a členské štáty by mali vynaložiť ďalšie úsilie na urýchlenie vytvorenia integrovaného a plne funkčného vnútorného trhu s energiami, aby sa zabezpečili dodávky plynu a elektrickej energie bez akýchkoľvek obmedzení. Na účely zníženia emisií a zlepšenia energetickej efektívnosti by členské štáty mali vo veľkej miere využiť trhové nástroje, ktorými by sa podporila zásada internalizácie externých nákladov vrátane zdanenia a ostatné účinné podporné nástroje na zníženie emisií a lepšie prispôsobenie sa zmene klímy, podporu trvalo udržateľného rastu a zamestnanosti a efektívne využívanie zdrojov spôsobom, ktorý je nákladovo efektívny, stimuláciu využívania energie z obnoviteľných zdrojov a nízkouhlíkových technológií, ktoré sú odolné voči zmene klímy, a prechod k využívaniu spôsobov dopravy, ktoré sú šetrnejšie k životnému prostrediu a ktoré sú navzájom prepojené, a podporu úspor energie a ekologickej inovácie. Členské štáty by mali postupne prestať poskytovať dotácie na činnosti, ktoré škodia životnému prostrediu, a zaisťiť spravodlivé rozdelenie ich nákladov a prínosov.

Členské štáty a EÚ by mali využiť regulačné, mimoregulačné a fiškálne nástroje, napríklad normy energetickej výkonnosti pre výrobky a budovy na úrovni Únie, označovanie výrobkov a "zelené obstarávanie", na stimulovanie nákladovo efektívnej zmeny modelov spotreby a výroby, podporu recyklácie, uskutočnenie prechodu k efektívnemu využívaniu energií a zdrojov a bezpečnému a trvalo udržateľnému nízkouhlíkovému hospodárstvu a na dosiahnutie pokroku smerom k trvalo udržateľnejšej doprave a bezpečnejšej a ekologickejšej výrobe energie, a to pri maximalizovaní synergií na európskej úrovni v danej súvislosti a pri zohľadnení prínosu trvalo udržateľného poľnohospodárstva. Členské štáty by mali cielavedome pracovať na vytvorení inteligentnej, modernizovanej a plne prepojenej infraštruktúry v oblasti dopravy a energetiky, využívať informačné a komunikačné technológie v súlade s usmernením 4 s cieľom dosiahnuť zvýšenie produktivity, zaisťiť koordinované vykonávanie projektov v oblasti infraštruktúry a podporovať rozvoj otvorených, konkurenčných a integrovaných trhov v rámci sieťových odvetví.

Hlavným cieľom Európskej únie, na ktorého základe členské štáty stanovujú svoje národné ciele, je znížiť do roku 2020 emisie skleníkových plynov o 20 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990, zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie na našej konečnej spotrebe energie na 20 % a smerovať k tomu, aby sa energetická účinnosť zvýšila o 20 %; v súlade so svojou podmienenou ponukou je Únia odhodlaná prijať rozhodnutie o znížení o 30 % do roku 2020 v porovnaní s úrovňami v roku 1990 v záujme dosiahnutia globálnej a komplexnej dohody na obdobie po roku 2012, a to za predpokladu, že ostatné rozvinuté krajiny sa zaviazú k porovnateľným obmedzeniam emisií a rozvojové krajiny prispievajú primerane a v súlade so svojimi povinnosťami a príslušnými kapacitami.

Usmernenie 6: Zlepšovanie podnikateľského a spotrebiteľského prostredia a modernizácia a vývoj priemyselnej základne v záujme zabezpečenia plného fungovania vnútorného trhu

Členské štáty by mali zabezpečiť, aby trhy fungovali v prospech občanov, spotrebiteľov a podnikov. Členské štáty a Únia by mali zároveň so zabezpečovaním ochrany spotrebiteľov vytvoriť predvídateľné rámcové podmienky a zaisťiť dobre fungujúce, otvorené a konkurenčné trhy tovarov a služieb. Konkrétne, tieto opatrenia by sa mali zamerať na prehlbenie jednotného trhu a regulačného systému, najmä vo finančnom sektore, ako aj na podporu rovnakých podmienok pôsobenia na finančných trhoch na globálnej úrovni, na účinné vykonávanie a presadzovanie pravidiel jednotného trhu a pravidiel hospodárskej súťaže a na rozvíjanie potrebnej fyzickej infraštruktúry, a to tiež v záujme zmenšovania regionálnych rozdielov.

Ďalej by sa mal rozvíjať vonkajší rozmer vnútorného trhu, a to na účely posilnenia obchodu a zvýšenia investícií. V kontexte jednotného trhu sa musí venovať náležitá pozornosť tomu, aby sa rešpektovalo náležité poskytovanie služieb všeobecného záujmu. Členské štáty by mali pokračovať v zlepšovaní podnikateľského prostredia prostredníctvom modernizácie verejnej správy, zlepšovania správy a riadenia spoločností, odstraňovania zostávajúcich prekážok na vnútornom trhu a neúmerného administratívneho zaťaženia a predchádzania neprímeranému novému zaťaženiu, a to uplatňovaním inteligentných regulačných nástrojov vrátane rozvoja ďalších interoperabilných služieb elektronickej štátnej správy, odstraňovania daňových prekážok, podporovania malých a stredných podnikov a zlepšovania ich prístupu k jednotnému trhu v súlade s iniciatívou Small Business Act pre Európu a zásadou "najskôr myslieť na malých", zabezpečenia stability a integrácie trhov s finančnými službami, uľahčovania prístupu k financovaniu, zlepšovania podmienok pre podporu prístupu k právam duševného vlastníctva a ich ochranu, podporovania internacionalizácie malých a stredných podnikov a podpory podnikania vrátane podnikania žien. Verejné obstarávanie by malo podporovať inovácie, najmä vo vzťahu k malým a stredným podnikom a podporovať prechod k hospodárstvu, ktoré efektívne využíva zdroje a energie (v súlade s usmernením 5), pričom by zároveň malo rešpektovať zásady otvorenosti trhov, transparentnosti a účinnej hospodárskej súťaže.

Členské štáty by mali podporovať modernú, inovatívnu, diverzifikovanú a konkurencieschopnú nízkouhlíkovú priemyselnú základňu, ktorá efektívne využíva zdroje a energiu, a to čiastočne aj uľahčovaním potrebnej reštrukturalizácie spôsobom, ktorý je nákladovo efektívny a v plnom súlade s pravidlami hospodárskej súťaže Únie a ostatnými relevantnými pravidlami. V tejto súvislosti by si členské štáty mali opätovne určiť priority v súvislosti s fondmi Únie. Členské štáty by mali úzko spolupracovať s predstaviteľmi priemyslu a ďalšími zainteresovanými stranami, aby tak prispeli k vedúcemu postaveniu a

konkurencieschopnosti Únie v kontexte celosvetového udržateľného a inkluzívneho rozvoja, a to najmä prostredníctvom podporovania sociálnej zodpovednosti podnikov, odhaľovania problémových oblastí a umožňovania zmien.

Usmernenie 7: Zvyšovanie účasti na trhu práce a znižovanie štrukturálnej nezamestnanosti

Členské štáty by mali začleniť zásady flexiistoty schválené Európskou radou do svojich politík trhu práce a uplatňovať ich dôsledne využívajúc pomoc z Európskeho sociálneho fondu s cieľom zvyšovať účasť na trhu práce a bojovať proti segmentácii, nečinnosti a rodovej nerovnosti, a zároveň znižovať štrukturálnu nezamestnanosť. Opatrenia na zvýšenie flexibility a istoty by mali byť vyvážené a vzájomne sa dopĺňajúce. Členské štáty by preto mali zaviesť kombinovanie flexibilných a spoľahlivých pracovných zmlúv, aktívne politiky trhu práce, efektívne celoživotné vzdelávanie, politiky na podporu pracovnej mobility a primerané systémy sociálneho zabezpečenia s cieľom dosiahnuť profesijné prechody s jasným stanovením práv a zodpovednosti nezamestnaných aktívne si hľadať prácu.

Členské štáty by mali zintenzívniť sociálny dialóg a riešiť segmentáciu trhu práce prostredníctvom opatrení zameraných na odstraňovanie dočasných a neistých pracovných miest, podzamestnanosti a nelegálneho zamestnávania. Profesijná mobilita by mala byť odmeňovaná. Je potrebné riešiť kvalitu pracovných miest a podmienok zamestnávania bojom proti nízkym mzdám a zaručením primeraného sociálneho zabezpečenia aj pre zamestnancov na dobu určitú a samostatne zárobkovo činné osoby. Služby zamestnanosti by sa mali posilniť a otvoriť všetkým vrátane mladých ľudí a ľudí ohrozených nezamestnanosťou, pričom personalizované služby by sa mali zamerať na tých ľudí, ktorí sú od trhu práce najviac vzdialení.

S cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť a účasť na trhu práce, a to najmä ľudí s nízkym vzdelaním, by členské štáty mali v súlade s usmernením 2 pre oblasť hospodárskej politiky preskúmať daňové systémy a systémy dávok a kapacity verejných služieb poskytovať potrebnú podporu. Členské štáty by mali zvyšovať účasť pracovnej sily prostredníctvom politík na podporu aktívneho starnutia, rodovej rovnosti a rovnakej odmeny a integráciu mladých ľudí, osôb so zdravotným postihnutím, legálnych migrantov a ostatných zraniteľných skupín na trhu práce. Politiky rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom zabezpečujúce poskytovanie cenovo dostupnej starostlivosti a inováciu v organizácii práce by mali byť zamerané na zvyšovanie miery zamestnanosti, obzvlášť mladých ľudí, starších pracovníkov a žien, a najmä na udržanie vysokokvalifikovaných žien vo vedeckých a technických oblastiach. Členské štáty by takisto mali odstrániť prekážky vstupu nových pracovníkov na trh práce, podporovať samostatnú zárobkovú činnosť, vytváranie pracovných miest v oblastiach zahŕňajúcich ekologické zamestnávanie a sociálnu starostlivosť a podnecovať sociálnu inováciu.

Hlavným cieľom EÚ, na ktorého základe členské štáty stanovia svoje národné ciele, je zvýšiť do roku 2020 mieru zamestnanosti žien a mužov vo veku 20 – 64 rokov na 75 %, a to aj prostredníctvom väčšej účasti mladých ľudí, starších pracovníkov a ľudí s nízkym vzdelaním a lepšej integrácie legálnych migrantov.

Usmernenie 8: Rozvoj kvalifikovanej pracovnej sily zodpovedajúcej potrebám trhu práce, podpora kvality pracovných miest a celoživotného vzdelávania

Členské štáty by mali podporovať produktivitu a zamestnanosť zaistením primeraného rozšírenia vedomostí a zručností, ktoré by zodpovedali súčasným a budúcim požiadavkám trhu práce. Kvalitné počiatočné vzdelanie a atraktívna odborná príprava musia byť dopĺňané účinnými stimulmi podporujúcimi celoživotné vzdelávanie, príležitosťami na vzdelávanie „druhej šance“, zabezpečením, aby mal každý dospelý možnosť dosiahnuť vyšší stupeň kvalifikácie a cieľovými politikami v oblasti migrácie a integrácie. Členské štáty by mali vyvinúť systémy na uznávanie nadobudnutých odborných spôsobilostí, odstraňovať bariéry profesijnej a geografickej mobility pracovníkov, podnecovať získavanie prierezových schopností a tvorivosť a zameriavať svoje úsilie najmä na podporu ľudí s nízkym vzdelaním, zvyšovanie zamestnateľnosti starších pracovníkov a zároveň na zlepšovanie prípravy, zručností a skúseností vysokokvalifikovaných pracovníkov vrátane výskumníkov.

V spolupráci so sociálnymi partnermi a podnikmi by členské štáty mali zlepšiť prístup k odbornej príprave, posilniť vzdelávanie a profesijné poradenstvo v spojení so systematickými informáciami o nových pracovných príležitostiach, podporovať podnikanie a zlepšiť predvídanie potrieb v oblasti požadovaných zručností. Investovanie do rozvoja ľudských zdrojov, zvyšovania kvalifikácie a účasti na schémach celoživotného vzdelávania by malo byť podporované prostredníctvom spoločných finančných príspevkov od vlád, jednotlivcov a zamestnávateľov. Na podporu mladých ľudí, a najmä tých, ktorí sú nezamestnaní a nezúčastňujú sa na vzdelávaní ani odbornej príprave, by členské štáty v spolupráci so sociálnymi partnermi mali zaviesť schémy, ktoré by pomohli čerstvým absolventom nájsť prvé zamestnanie alebo možnosti ďalšieho vzdelávania a odbornej prípravy vrátane učňovskej praxe, a ktoré by umožnili rýchle zasiahnuť v prípade, že sa mladí ľudia stanú nezamestnanými. Pravidelné monitorovanie uplatňovania politík zvyšovania schopností a predvídaní potrieb by malo pomôcť identifikovať oblasti, v ktorých je potrebné zlepšenie, a zvyšovať schopnosť systémov vzdelávania a odbornej prípravy reagovať na potreby trhu práce. Členské štáty by na dosiahnutie týchto cieľov mali v plnej miere využívať fondy EÚ.

Usmernenie 9: Zlepšovanie výkonnosti systémov vzdelávania a odbornej prípravy na všetkých úrovniach a zvyšovanie účasti na vysokoškolskom vzdelávaní

Na zabezpečenie všeobecného prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu a odbornej príprave a zlepšenie výsledkov vzdelávania by členské štáty mali efektívne investovať do systémov vzdelávania a odbornej prípravy, najmä s cieľom zvyšovať kvalifikáciu pracovných síl EÚ a umožniť prispôsobovanie sa rýchle sa meniacim požiadavkám moderných trhov práce. Opatrenia by sa mali týkať všetkých sektorov (od predškolskej výchovy a škôl cez vyššie vzdelávanie, odborné vzdelávanie a prípravu až po vzdelávanie dospelých) a brať do úvahy aj učenie v neformálnom a informálnom kontexte. Reformy by mali byť zamerané na zabezpečenie získavania kľúčových schopností potrebných na to, aby každý jednotlivec uspel v hospodárstve založenom na znalostiach, najmä pokiaľ ide o zamestnateľnosť, ďalšie vzdelávanie a zručnosti v oblasti informačných a komunikačných technológií. Je potrebné prijať opatrenia zabezpečujúce, aby sa vzdelávacia mobilita mladých ľudí a učiteľov stala pravidlom. Členské štáty by mali zlepšiť otvorenosť a primeranosť systémov vzdelávania a odbornej prípravy najmä prostredníctvom uplatňovania národných kvalifikačných rámcov poskytujúcich flexibilné možnosti vzdelávania a vytvárania partnerstiev medzi svetom vzdelávania/odbornej prípravy a svetom práce. Je potrebné zatriktívniť učiteľské povolanie. Vyššie vzdelávanie by sa malo stať otvorenejším pre netradičných študentov a mala by sa zvýšiť účasť na vysokoškolskom alebo rovnocennom vzdelávaní. S cieľom znížiť počet mladých ľudí, ktorí sú nezamestnaní a nezúčastňujú sa na vzdelávaní ani odbornej príprave, by členské štáty mali prijať všetky nevyhnutné opatrenia na predchádzanie predčasnému ukončovaniu školskej dochádzky.

Hlavným cieľom EÚ, na ktorého základe členské štáty stanovujú svoje národné ciele, je znížiť mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky na 10 % a zároveň zvýšiť podiel obyvateľov vo veku 30 – 34 rokov, ktorí majú ukončené vysokoškolské alebo rovnocenné vzdelanie na minimálne 40 % v roku 2020.

Usmernenie 10: Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe

Úsilie členských štátov o zníženie chudoby by malo byť zamerané na podporu plnohodnotného zapojenia sa do spoločnosti a hospodárstva a na rozširovanie podnikateľských možností dôsledným využívaním pomoci z Európskeho sociálneho fondu. Snahy by sa takisto mali sústrediť na zabezpečenie rovnakých príležitostí prostredníctvom prístupu k dostupným, udržateľným a vysokokvalitným službám vrátane verejných služieb (zahŕňajúcim služby šírené on-line, v súlade s usmernením 4), a najmä zdravotnej starostlivosti. Členské štáty by mali zaviesť účinné antidiskriminačné opatrenia. Rovnako v snahe bojovať proti sociálnemu vylúčeniu, posilniť postavenie ľudí a zvýšiť účasť na trhu práce je potrebné zlepšiť systémy sociálnej ochrany, politiky celoživotného vzdelávania a aktívneho začlenenia, s cieľom vytvárať pre ľudí príležitosti v rôznych etapách ich života a chrániť ich pred hrozbou vylúčenia. Systémy sociálneho zabezpečenia a dôchodkové systémy sa musia zmodernizovať tak, aby sa zabezpečilo ich využívanie v plnej miere s cieľom poskytnúť primeranú podporu príjmu a zaručiť prístup k zdravotnej starostlivosti – a tým aj posilnenie sociálnej súdržnosti – a aby bola zároveň zabezpečená ich finančná udržateľnosť. Systémy dávok by mali byť zamerané na zaručenie istoty príjmu počas prechodov a znižovanie chudoby, najmä v skupinách s najväčším rizikom sociálneho vylúčenia, napr. rodín s jedným rodičom, menšín, ľudí so zdravotným postihnutím, detí a mladých ľudí, starších žien a mužov, legálnych migrantov a ľudí bez domova. Členské štáty by taktiež mali aktívne podporovať sociálne hospodárstvo a sociálnu inováciu v prospech najzraniteľnejších skupín.

Hlavný cieľ EÚ, na ktorého základe členské štáty stanovujú svoje národné ciele, s prihliadnutím na ich relatívne východiskové podmienky a vnútroštátne okolnosti, sa zameria na podporu sociálneho začlenenia, najmä prostredníctvom znižovania chudoby so zámerom vymaniť najmenej 20 miliónov ľudí z rizika chudoby a vylúčenia.